

การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด
จังหวัดสระบุรี

นิภา โพธิ์นามน

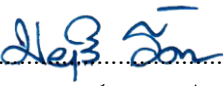
การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2567

การนำนโยบายต่อนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอต่อนพุด
จังหวัดสระบุรี

นิภา โพธิ์นาค

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

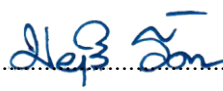
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำนโยบายตอนพูด
โมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี เสนอโดย นางสาวนิภา โพธิ์นามน เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คนบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตน์เสริมพงศ์)
วันที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2568

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ วรรณธำ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารารณ์ ทรัพย์รวงทอง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตน์เสริมพงศ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์
ชื่อนักศึกษา	นิภา โพธิ์นามน
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายดอนพุดโมเดล และเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนในพื้นที่อำเภอดอนพุด โดยใช้ตาราง Krejcie, & Morgan ทำการเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยสัดส่วน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสถานะผู้ร่วมโครงการ แบ่งเป็น คณะทำงาน จำนวน 14 คน และเกษตรกร จำนวน 271 คน รวมทั้งสิ้น 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย และด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน

2. ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความพึงพอใจของประชาชน ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาการนำนโยบายตอนพูด
โมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วย
อนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี
รัตนเสริมพงศ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ข้อคิดต่างๆ ในการวิจัยอย่างดียิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก นายคำรณ เทือกสุบรรณ
และนางสาววันวิสาข์ ศรีศักดิ์วิชัย ที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าของการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นสักการบูชาพระคุณ
บิดา มารดา และครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงปัจจุบัน ตลอดจน
เจ้าของตำรา เอกสาร งานวิจัยทุกเล่มที่ได้นำมาอ้างอิง

นิภา โพธิ์นามน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	8
ความหมายของนโยบายสาธารณะ.....	8
ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ.....	9
กระบวนการนโยบายสาธารณะ.....	11
ลักษณะของนโยบายสาธารณะ.....	14
ขั้นตอนของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	19
ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	19
ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	21
ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.....	23
ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	27
ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	35
นโยบายดอนพุดโมเดล.....	37
ข้อมูลทั่วไปของอำเภอดอนพุด.....	37
นโยบายดอนพุดโมเดล.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผล.....	64
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	75
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	77
ภาคผนวก ค ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)	81
ภาคผนวก ง ตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม.....	90
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	94
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	102

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตาราง 3	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ภาพรวม.....	54
ตาราง 4	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย.....	55
ตาราง 5	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านทรัพยากรของนโยบาย.....	56
ตาราง 6	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน.....	57
ตาราง 7	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไป ปฏิบัติ.....	58
ตาราง 8	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงาน ต่างๆ.....	59
ตาราง 9	ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ภาพรวม.....	60
ตาราง 10	ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย.....	61
ตาราง 11	ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี.....	62
ตาราง 12	ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านความพึงพอใจของประชาชน.....	63

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งต้องนำไปสู่ การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง” โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการที่สำคัญเพื่อเป็นกรอบใน การดำเนินงานของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก เป็นการดำเนินการที่สำคัญในการ พัฒนาและยกระดับประเทศให้เป็นประเทศรายได้สูง มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง เป็นการ วางรากฐาน ที่มั่นคงให้กับเศรษฐกิจไทยในอนาคต โดยที่ผ่านมา ปัญหาด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรและแรงงาน ทัวไป ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคง โดยส่วนมากประสบปัญหาการเข้าถึง ทรัพยากรต่างๆ รวมถึงที่ดินทำกิน การเข้าถึงแหล่งทุน ขาดองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการ วางแผนการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ รวมทั้งยังมีพฤติกรรมขาดการออมและมีแนวโน้มจะมีหนี้สิน ที่สะสม เรื้อรัง การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก จึงเป็นความคาดหวังในการที่จะคิดหาวิธีจัดการแก้ไข ความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างถูกต้องและมีความยั่งยืน ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (สำนักงานสถิติ แห่งชาติ, 2560)

กรมการปกครองเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับประชาชนในทุก พื้นที่โดยมีอำนาจหน้าที่ บทบาท และภารกิจในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ภายในประเทศ การอำนวยความสะดวก การปกครองท้องที่ การอาสารักษาดินแดนและการ ทะเบียน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย เกิดความสงบสุขในสังคมอย่างยั่งยืน จึงมีโครงการ อำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชา ชนในพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กรมการปกครอง, 2566)

แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี (พ.ศ.2566-2570) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับขีด ความสามารถในการผลิตภาคเกษตร การค้า การท่องเที่ยวและบริการมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม จากศักยภาพด้านการผลิตในภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรู ปที่สำคัญของ ภาคกลาง โคนม และเปิดเนื้อ การท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งในท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ ชุมชน และธรรมชาติ ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้หลากหลาย ดังนั้นเพื่อให้เกิด

การพัฒนาจังหวัดสระบุรีอย่างมีประสิทธิภาพจึงให้ความสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการผลิตในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และบริการให้สามารถแข่งขันได้ (จังหวัดสระบุรี, 2566)

อำเภอตอนพุด มีพื้นที่รับผิดชอบ 4 ตำบล 28 หมู่บ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 4,671 คน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกทางด้านเกษตรกรรม โดยอำเภอตอนพุดมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินประเภทเกษตรกรรมทั้งสิ้น 33,875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 92 ของพื้นที่ทั้งหมด และที่ดินประเภทเกษตรกรรมของอำเภอตอนพุด มีสัดส่วนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวจำนวน 25,774 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 76 ของพื้นที่ดินประเภทเกษตรกรรมทั้งหมด โดยผลผลิตด้านเกษตรกรรมหลักของอำเภอตอนพุด ได้แก่ ข้าว อำเภอตอนพุดมักประสบปัญหาอุทกภัยเนื่องจากเป็นพื้นที่รับน้ำและประสบภัยแล้งเนื่องจากเป็นพื้นที่ท้ายเขตชลประทาน ประกอบกับภาวะโลกร้อน ได้ส่งผลกระทบต่อตรงต่อคุณภาพของผลผลิตซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดราคาพืชผลทางการเกษตร ทำให้เกษตรกรตอนพุดต้องแบกรับความเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนของราคาและยังมีความเสี่ยงต่อการประสบกับปัญหาต้นทุนทางการเกษตรที่มีราคาสูง ทำให้ผลผลิตต่อไร่ได้น้อยในราคาที่ไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ อำเภอตอนพุดยังไม่ใช่อำเภอจุดหมายแรกในการเข้ามาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนของนักท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอำเภอ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ ด้วยหลายปัจจัยดังกล่าวทำให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอตอนพุดมีรายได้น้อย เยาวชนมักต้องย้ายถิ่นฐานเพื่อหาอาชีพในพื้นที่อื่น ส่งผลต่ออัตราการย้ายภูมิลำเนาออกจากอำเภอตอนพุดมีอัตราสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากไม่มีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและนำอำเภอตอนพุดเปลี่ยนผ่านไปสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ จึงได้มีวิเคราะห์ปัญหาของอำเภอตอนพุด แล้วจึงวางแนวทางแก้ไขปัญหา โดยใช้ชื่อ “ตอนพุดโมเดล” ซึ่งเป็นแนวคิดที่ถูกพัฒนาภายใต้แนวความคิดการสร้างธุรกิจวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ในการแก้ไขปัญหารายได้ของประชาชนในพื้นที่อำเภอตอนพุด ด้วยการพัฒนาพื้นที่ในทุกมิติ ทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรมูลค่าสูงโดยใช้นวัตกรรมอินทรีย์ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป็นโมเดลที่กลุ่มราชการนำโดยนายอำเภอ ส่วนราชการระดับอำเภอทุกภาคส่วน ตลอดจนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภาคประชาชน และภาคเอกชนในพื้นที่ ร่วมกันจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นมาเพื่อให้ส่วนราชการระดับอำเภอมีเครื่องมือที่เป็นนิติบุคคลในการแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนร่วมกันพิจารณาปัญหาต่างๆ ทุกมิติในพื้นที่ และหาทางแก้ปัญหาจากต้นตอ โดยพิจารณาทรัพยากรที่มีในพื้นที่ วิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส เพื่อสร้างสรรค์และสนับสนุนทุกกลุ่มอาชีพในพื้นที่ อำเภอให้มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการเพื่อสร้างรายได้ให้กับบริษัทจำกัดที่ตั้งขึ้นมา โดยได้จัดตั้งบริษัท ตอนพุด เอ็นเตอร์ไพรซ์ จำกัด ขึ้นมา โดยได้รวบรวมเงินทุนจาก ส่วนราชการทุกส่วน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนที่สนใจ ตลอดจนภาคเอกชนที่มี

ประสบการณ์การบริหารงานบริษัทเพื่อจดทะเบียนบริษัทในวงเงินทุนจดทะเบียน จำนวน 500,000 บาท เพื่อเป็นทุนตั้งต้นในการประกอบธุรกิจการค้าที่ส่งเสริมให้ดอนพุดโมเดลประสบความสำเร็จ โดยเลือกที่จะสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่ให้ปลูกพืชทางเลือก และพืชทางเลือกจะต้องมีคุณสมบัติที่โดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังต้องสามารถนำไปแปรรูปให้เกิดเป็นเกษตรมูลค่าสูงเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงได้พิจารณาเลือกพืช 4 ชนิด ได้แก่ 1) ผักโม่โรเฮยะ ซึ่งเป็นผักที่มีวิตามินสูง 2) เห็ดมิลกี้ซึ่งเป็นเห็ดที่มีโปรตีนสูง 3) เห็ดยามาบูชิตาเกะ ซึ่งเป็นเห็ดที่มีคุณสมบัติในการบำรุงสมอง และ 4) ข้าวเจ๊กเขยเสาไห้ ซึ่งเป็นข้าวที่มีน้ำตาลต่ำ โดยพืชทั้ง 4 ชนิดนี้ ตอบโจทย์ความต้องการของโลก คือ Healthy Trend ที่คนหันมาสนใจเรื่องสุขภาพมากขึ้นและ Trend Plant Based ที่คนหันมานิยมบริโภคพืชแทนเนื้อสัตว์มากขึ้น (พัชรพัชร ศรีธีรณนท, 2566)

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด ปฏิบัติงานในพื้นที่ครอบคลุมอำเภอดอนพุด มีพันธกิจหลักในการส่งเสริมและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตแก่ประชาชนและชุมชน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือทำให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคง คนในชุมชนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงมีความต้องการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติและระดับประสิทธิผลการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ เนื่องจากการดำเนินงานตามนโยบายดอนพุดโมเดล ยังไม่มีการทบทวน หรือประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นความสำคัญ และมุ่งหวังที่จะศึกษาการนำนโยบายดอนพุดโมเดลของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของคณะทำงานและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุง และตัดสินใจในการกำหนดแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดให้กับเกษตรกร และประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

คำถามการวิจัย

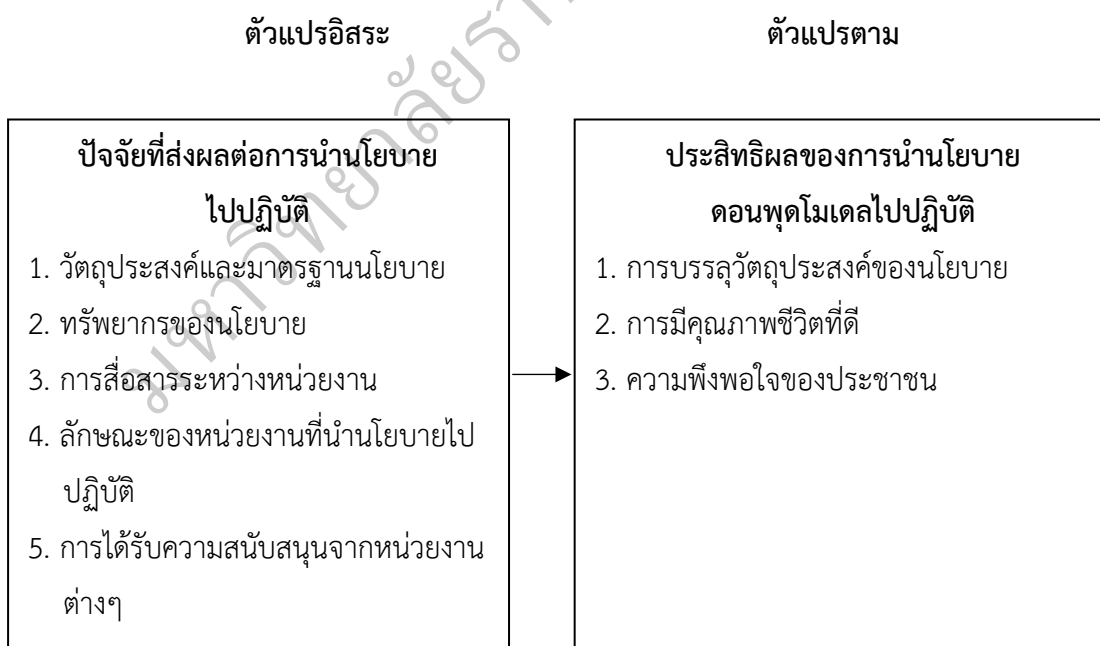
1. มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
2. ประสิทธิภาพการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยเลือกกรอบแนวคิดตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter and Van Horn ประกอบด้วยมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์การ ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เจือปนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และความร่วมมือ หรือ การตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 121-128) และนำแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนของกัมปนาท พรพรมวินิจ (2558, หน้า 235) มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย 2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย 3) ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน 4) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ และศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบาย ดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) ความพึงพอใจของประชาชน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายดอนพุดโมเดล และเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนในพื้นที่ อำเภอดอนพุด จำนวน 1,136 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie, & Morgan (วารสารณ์ ทรัพย์รวงทอง, 2564, หน้า 84) ทำการเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ของงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

4. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2566 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2567

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
2. ทราบประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นโยบายดอนพุดโมเดล หมายถึง นโยบายที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาเกษตรกรในเขตอำเภอดอนพุดที่มีรายได้น้อย โดยสนับสนุนให้ประชาชนปลูกผักมูลค่าสูง 4 ชนิด ได้แก่ 1) ผักโมโรเฮยะ เห็ดมิลกี้ เห็ดยามาบูชิตาเกะ และข้าวเจ๊กเซยเสาให้

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลของอำเภอดอนพุด ไปดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่นโยบายได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

2.1 วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย หมายถึง เป้าหมายที่ชัดเจน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามนโยบาย โดยเป้าหมายนั้นสามารถการแก้ปัญหาการเพาะปลูกและเสริมสร้างรายได้ให้ประชาชน มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียดชัดเจน และสามารถวัดผลการปฏิบัติได้

2.2 ทรัพยากรของนโยบาย หมายถึง การจัดสรรงบประมาณเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน จัดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการ การสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และเจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์

2.3 การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน หมายถึง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายก่อนการปฏิบัติงานทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ และมีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน

2.4 ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การที่หน่วยงานต่างๆ ได้รับมอบหมายให้นำนโยบายไปปฏิบัติจริง โดยผู้บริหารแต่ละระดับชั้นรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะทำให้นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุวัตถุประสงค์ ควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม สำนักงานในการระดมความสนับสนุนจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุผลสำเร็จ เช่น สถานที่วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ปฏิบัติงาน

2.5 การได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ หมายถึง การได้รับการสนับสนุนนโยบายดอนพุดโมเดลจากอำเภอ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ สถานประกอบการให้ความ

ร่วมมือในการจัดจำหน่ายสินค้าในโครงการ ประชาชนในให้ความสนใจสินค้า ทำให้สถานประกอบการมีความต้องการสินค้ามากขึ้น

3. ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ หมายถึง ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) ความพึงพอใจของประชาชน

3.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง การที่นโยบายที่กำหนดสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการได้จริง เช่น นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพและปริมาณสูง การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเป็นไปตามความต้องการของตลาด ราคาสินค้าเป็นไปตามเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับการช่วยเหลือทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม และได้รับความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3.2 การมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง การที่บุคคลที่ร่วมดำเนินงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลมีความเป็นอยู่ที่ดี เช่น นโยบายดอนพุดโมเดลก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ สมาชิกในครอบครัวได้อยู่พร้อมหน้ากัน มีความสุขกับบ้านที่พักอาศัยและการทำเกษตร และประชาชนในพื้นที่ไม่เครียด มีสุขภาพที่ดี ทั้งร่างกายและจิตใจ

3.3 ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพอใจกับการช่วยเหลือการปลูกผักและการแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร ประชาชนมีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลางเพื่อจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางพอใจในคุณภาพของสินค้า และราคาที่เป็นธรรม ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งบันรายได้การดำเนินการ การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นวงกว้าง และประชาชนพอใจที่สินค้าชุมชนและผักสดของตนเอง ถูกส่งไปขาย ทั้งการขายปลีก-ส่งในประเทศและต่างประเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
  - 1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ
  - 1.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ
  - 1.3 กระบวนการนโยบายสาธารณะ
  - 1.4 ลักษณะของนโยบายสาธารณะ
  - 1.5 ขั้นตอนของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
  - 2.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
  - 2.2 ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
  - 2.3 ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ
  - 2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
  - 2.5 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดล
  - 3.1 ข้อมูลทั่วไปของอำเภอดอนพุด
  - 3.2 นโยบายดอนพุดโมเดล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

1. ความหมายของนโยบายสาธารณะ

ประธาน สุวรรณมงคล (2552, หน้า 91) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ คือนโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่แสดงถึงความต้องการที่จะทำหรือไม่ต้องการจะทำของผู้มีอำนาจรัฐที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวมหรือคนจำนวนมาก ซึ่งโดยมากก็ได้แก่ รัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสาธารณะแต่นโยบายสาธารณะก็มีใช้สิ่งที่มาจากรัฐบาลหรือผู้บริหารท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังมีมาจากพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ประชาคม

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2553, หน้า 142-143) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือโครงการที่รัฐบาลกำหนดให้มีขึ้น โดยบ่งบอกถึงเป้าหมาย (และหรือปัญหาในสังคม) และวิธีการเพื่อให้บรรลุ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการจัดสรรคุณค่าต่างๆ แก่สังคมส่วนรวม ดังนั้นการกำหนดนโยบายสาธารณะจึงเป็นการกำหนดขอบเขตของรัฐบาลและเขตแดนของหน่วยงานราชการและองค์การสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ในสังกัดภาครัฐ

มยุรี อนุมานราชธน (2556, หน้า 18) อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางดำเนินงานของรัฐบาลที่รัฐบาลได้ตัดสินใจเลือกและกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นโยบายสาธารณะ เป็นแนวทางหรือโครงการที่ภาครัฐกำหนดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงาน แก้ปัญหาของส่วนรวมบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

พัชรี สีโรรส (2558, หน้า 29) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ คือ นโยบาย เป็นเรื่องของแผนการเกี่ยวกับปฏิบัติการ การจะออกแบบว่าจะอะไรเป็นนโยบายนั้นขึ้นอยู่กับขั้นตอนการตัดสินใจที่จะกระทำขึ้นอย่างเป็นทางการ อันให้อำนาจในการบังคับใช้ชุดของปฏิบัติการหนึ่งๆ

รัสมิกร นพจรกุล, และณัตติฤดี เจริญรักษ์ (2563) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่ภาครัฐดำเนินการออกมา เพื่อใช้แก้ปัญหาด้านต่างๆ ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม รวมไปถึงสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ขั้นตอนและการออกแบบนโยบายสาธารณะ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้รัฐบาลมองเห็นทิศทาง ทั้งยังสามารถตั้งเป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ จนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1994, p.4) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ คือ นโยบายเป็นชุดของกิจกรรมที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งได้ดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการแก้ไขปัญหาหรือเรื่องที่อยู่ในความสนใจ

สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางที่รัฐบาลประกาศหรือตัดสินใจเลือกจะทำหรือไม่ อันจะเป็นเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุผลงานตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยคำนึงถึงการสนองตอบความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก

2. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

รัชรัฐา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2558, หน้า 15-16) กล่าวว่านโยบายสาธารณะมีความสำคัญทั้งต่อผู้กำหนดนโยบายและต่อประชาชน ดังนี้

ประการแรก ความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย ส่วนใหญ่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการกำหนดนโยบายบริหารประเทศก็คือ รัฐบาล หากรัฐกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านค่านิยมของสังคมและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชาชนจะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ารัฐบาลสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้

ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) จะยิ่งทำให้รัฐบาลได้รับการยอมรับและความยินยอมจากประชาชนอย่างกว้างขวาง ผลดังกล่าวจะส่งเสริมให้รัฐบาลมีโอกาสดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้น โดยอาจได้รับความไว้วางใจจากการเลือกตั้งให้ทำหน้าที่รัฐบาลบริหารประเทศต่อไปอีก ในทางตรงกันข้ามหากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมหรือความต้องการของประชาชน ประชาชนอาจรวมตัวกันคัดค้านเพื่อกดดันให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรืออาจรุนแรงถึงขั้นทำให้รัฐบาลต้องหมดอำนาจไป หรือในบางกรณีถึงแม้ว่ารัฐบาลจะได้กำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับค่านิยมและความต้องการของประชาชน แต่รัฐบาลไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้ให้บรรลุเป้าหมายปรากฏการณ์เช่นนี้จะทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อการบริหารงานของรัฐบาล และอาจส่งผลให้รัฐบาลหมดโอกาสที่จะบริหารประเทศต่อไป ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่านโยบายสาธารณะมีผลต่อการดำรงอยู่ของรัฐอย่างสำคัญ

ประการที่สอง ความสำคัญต่อประชาชน เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น ประชาชนจึงสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของตนผ่านกลไกต่างๆ ทางการเมือง อาทิเช่น ผ่านพรรคการเมือง ผ่านกลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์ ผ่านระบบราชการ ผ่านนักการเมือง ผ่านฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น ความต้องการ (Demand) และการสนับสนุน (Support) ของประชาชนจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมือง (Political system) ไปเป็นนโยบายสาธารณะ เมื่อนโยบายสาธารณะจะถูกนำไปปฏิบัติและปรากฏผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาจะทำให้ประชาชนได้รับความพอใจ และส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน (Feed back) จะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการบริหารงานของรัฐบาลมากยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากผลลัพธ์และคุณภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาของประชาชน จะส่งผลให้วิถีชีวิตของประชาชนต่ำต่ำปรากฏการณ์เช่นนี้จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อรัฐบาล รัฐบาลจะต้องพยายามปรับเปลี่ยนนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อเรียกศรัทธาคืนจากประชาชนมิฉะนั้นประชาชนอาจไม่ให้การสนับสนุนรัฐบาลอีกต่อไป ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมืองกับประชาชนจึงเป็นความสัมพันธ์แบบพลวัต (Dynamic system) ดังนั้นนโยบายสาธารณะในฐานะที่เป็นผลผลิตของระบบการเมือง จึงส่งผลอย่างสำคัญต่อวิถีและคุณภาพชีวิตของประชาชน

กล่าวโดยสรุป นโยบายสาธารณะมีความสำคัญทั้งต่อผู้กำหนดนโยบาย และประชาชน การดำเนินงานนโยบายสาธารณะที่ดี ตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับความพอใจ ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน จะทำให้ประชาชนเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการบริหารงานของรัฐบาลมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้รัฐบาลมีโอกาสดำรงอำนาจในการบริหารประเทศยาวนานขึ้น โดยอาจได้รับความไว้วางใจจากการเลือกตั้งให้ทำหน้าที่รัฐบาลบริหารประเทศต่อไปอีก

3. กระบวนการนโยบายสาธารณะ

มยุรี อนุมานราชชน (2556) ได้แบ่งกระบวนการนโยบาย โดยเรียกว่า ขั้นตอนของการกำหนดนโยบายสาธารณะออกเป็น 9 ขั้นตอน ตามแนวคิด Hogwood & Gunn ได้แก่

1. การก่อตัวของประเด็น ปัญหา
2. การกลั่นกรองประเด็นปัญหา
3. การนิยามประเด็นปัญหา
4. การพยากรณ์
5. การกำหนดวัตถุประสงค์
6. การวิเคราะห์ทางเลือก
7. การนำนโยบายไปปฏิบัติ
8. การประเมินผลนโยบาย
9. การสืบต่อและยุตินโยบาย

ชนะบุรณ์ อินทรพันธุ์ (2560, หน้า 15) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนใหญ่ คือ การกำหนดนโยบาย (Public policy making) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Public policy implementation) และการประเมินผลนโยบาย (Public policy evaluation) ซึ่งแต่ในละขั้นจะ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายสาธารณะ (Public Policy Making) เป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 ประการคือ การระบุประเด็นปัญหา นโยบาย การจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย และการตัดสินใจกำหนดเป็นนโยบาย ในขั้นตอนนี้ ผลผลิตที่จะได้ออกมาคือตัวนโยบายสาธารณะที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณะที่ได้ กำหนดไว้

2. การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Public Policy Implementation) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการกำหนดนโยบาย กิจกรรมสำคัญ คือ การนำนโยบาย แผน แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบแล้วไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวต้องสอดคล้องกับกิจกรรมอื่นๆ คือการจัดองค์การในการปฏิบัติ การจัดสรรทรัพยากรในการปฏิบัติตามนโยบาย

3. การประเมินผลนโยบายสาธารณะ (Public Policy Evaluation) เป็นขั้นตอนในการประเมินว่าการนโยบายนำไปปฏิบัตินั้นดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยดีหรือไม่ การประเมินผลนโยบายสามารถดำเนินการได้ทั้งก่อนและหลังนโยบายหรือโครงการเสร็จสิ้น เพื่อประเมินว่านโยบาย/โครงการเป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ สามารถตอบสนองต่อ ปัญหาหรือความต้องการของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้หรือไม่ ทั้งนี้ผลจากการประเมินจะ นำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือยุตินโยบาย

ดันน์ (Dunn, 1994) ได้แบ่งกระบวนการนโยบาย (The Process of Policy Making) ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ Agenda Setting, Policy Formulation, Policy Adoption, Policy Implementation และ Policy Assessment

ขั้นตอนแรก Agenda Setting การกำหนดนโยบายเป็นวาระของรัฐที่ต้องปฏิบัติมีลักษณะ เช่น ปัญหาการคัดเลือกและแต่งตั้งตำแหน่งของข้าราชการเป็นปัญหาที่เป็นวาระของรัฐบาล มีหลายปัญหาที่รัฐบาลไม่อาจทำได้ทั้งหมด ในขณะที่ปัญหาอื่นที่หยิบยกขึ้นมาหลังจากที่ล่าช้ามานาน ตัวอย่างเช่น ผู้มีอำนาจโดยชอบธรรมของรัฐและผู้สนับสนุนได้จัดเตรียมกฎหมายส่งไปยังคณะกรรมการสุขภาพและสวัสดิการเพื่อศึกษาและอนุมัติ กฎหมายนั้นยังอยู่กับคณะกรรมการและยังไม่มี การลงคะแนนเสียง

ขั้นตอนที่สอง Policy Formulation เป็นการก่อรูปของนโยบายซึ่งมีลักษณะที่ก่อรูปมาจากข้าราชการ มีทางเลือกของนโยบายที่เกี่ยวกับปัญหานโยบายเป็นทางเลือกของนโยบายที่กำหนดขึ้น เพื่อการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ศาล และฝ่ายนิติบัญญัติ ตัวอย่างเช่น ศาลของรัฐเป็นผู้พิจารณาในการห้ามใช้การทดสอบความสำเร็จมาตรฐานในเรื่องทดสอบพื้นฐานการมีอคติในการต่อต้านสตรี

ขั้นตอนที่สาม Policy Adoption การตัดสินใจนโยบาย ทางเลือกของนโยบายถูกตัดสินใจ โดยได้รับการสนับสนุนโดยเสียงข้างมากจากฝ่ายนิติบัญญัติ หรือเป็นฉันทามติในการตัดสินใจระหว่างผู้เป็นตัวแทนหรือศาล ยกตัวอย่างเช่น การตัดสินใจของศาลสูงโดยเสียงข้างมากที่ให้สิทธิแก่สตรีที่จะระงับการตั้งครรภ์ได้โดยการทำแท้ง

ขั้นตอนที่สี่ Policy Implementation การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เมื่อนโยบายได้รับการ ตัดสินใจแล้วก็จะนำไปสู่การปฏิบัติโดยมีหน่วยงานในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ซึ่งจะต้องระดม ทรัพยากรมนุษย์และเงินทุนเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติตามนโยบาย ยกตัวอย่างเช่น เหมืองของเมืองได้ว่าจ้างคนเพิ่มขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายในการจัดเก็บภาษีโรงพยาบาลซึ่งจะไม่ยกเว้นภาษีให้อีกต่อไป

ขั้นตอนสุดท้าย Policy Assessment การประเมินผลนโยบายโดยมีหน่วยงานด้านการตรวจสอบและการบัญชีของรัฐบาล ซึ่งถูกกำหนดโดยผู้เป็นตัวแทน ผู้บริหารโดยชอบด้วยกฎหมายและศาลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นความชอบธรรมตามกฎหมายที่นโยบายจะต้องมีการประเมินผลว่า ได้ทำสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

ดาย (Dye, 1998) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการนโยบายสาธารณะว่า การศึกษานโยบายสาธารณะ บ่อยครั้งมุ่งเน้นไปว่านโยบายเกิดขึ้นได้อย่างไร มากกว่าดูเนื้อหาของนโยบายหรือสาเหตุ และผลที่ตามมาของนโยบายในการศึกษาว่านโยบายต่างๆ เกิดขึ้นได้อย่างไร โดยทั่วไปจะพิจารณาชุดของกิจกรรมหรือกระบวนการที่เกิดขึ้นในระบบการเมือง (Political System) ตามนัยของตัวแบบกระบวนการ (Process Model) ก็คือ การกำหนดนโยบาย (Policy Making) เกิดขึ้นโดยสามารถระบุ

ขั้นตอนและแต่ละขั้นตอนสามารถแยกส่วนกันในการตรวจสอบ ได้ซึ่งกระบวนการเหล่านี้โดยปกติจะมีขั้นตอนดังนี้

1. การระบุปัญหา นโยบาย (Identification) ที่เรียกร้องให้รัฐบาลต้องปฏิบัติซึ่งส่วนใหญ่ นโยบายมักเกิดจากความคิดเห็นของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อนโยบายของรัฐ แต่บางนโยบายก็เกิด จากความคิดของผู้นำที่ให้การสนับสนุนให้เกิดนโยบายนั้น

2. การกำหนดเป็นวาระ (Agenda setting) หรือการเน้นให้ความสนใจไปยังกลุ่มสื่อมวลชน และข้าราชการในปัญหาสาธารณะที่ตกลงกันเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจการกำหนดวาระนี้ เป็นการระบุถึงปัญหาของสังคมและกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการกำหนดนโยบาย ซึ่งบีบบังคับให้รัฐบาลต้องตัดสินใจกระทำหรือรัฐบาลอาจไม่ตัดสินใจกระทำตามก็ได้ ในขั้นตอนนี้จะมีการระดมความคิดเห็นจากสื่อมวลชนด้วยโดยใช้โทรศัพท์ หรือหนังสือพิมพ์ เพื่อสื่อสารให้คนส่วนใหญ่ทราบถึงนโยบาย

3. การก่อรูปนโยบาย (Formulation) คือ การที่ทางเลือกของนโยบายที่เกี่ยวกับปัญหา ได้พัฒนาไปเป็นวาระของรัฐบาล การก่อรูปของนโยบายมักจะมาจากการริเริ่มและการพัฒนา นโยบายที่เกิดจากระบบราชการ คณะกรรมการตามกฎหมาย การประชุมของคณะกรรมการชุดต่างๆ องค์การที่ทำหน้าที่วางแผนด้านนโยบาย กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ประธานาธิบดีและรัฐสภา โดยรายละเอียดของนโยบายที่ก่อตัวขึ้นปกติจะมาจากระดับเจ้าหน้าที่ (Staff Members) มากกว่าจะเกิดจากระดับผู้นำ (Bosses) แต่ระดับเจ้าหน้าที่ก็มักจะถูกชี้แนะ ซึ่งเขารู้ว่าผู้นำต้องการ

4. นโยบายที่เกิดขึ้นโดยความชอบธรรมตามกฎหมาย (Legitimation) เป็นการกระทำทางการเมืองโดยผ่านพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ประธานาธิบดีและรัฐสภา

5. การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) เป็นความต่อเนื่องทางการเมือง การกำหนดนโยบายไม่ได้จบลงที่การออกเป็นกฎหมายโดยรัฐสภา และการลงนามโดยประธานาธิบดี จะต้องนำนโยบายไปสู่หน่วยงานของระบบราชการ เพื่อให้ข้าราชการปฏิบัติตามนโยบายนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรม เช่น การจัดองค์การงานใหม่ การมีหน่วยงานหรือตัวแทนรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติยังต้องมีรูปแบบและกฎระเบียบเพื่อให้ข้าราชการถือปฏิบัติด้วย

6. การประเมินผลนโยบาย (Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการกำหนดนโยบาย เพื่อค้นหว่านโยบายประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด ต้นทุนที่ใช้และผลที่ได้รับเป็นอย่างไร เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ การประเมินผลจะทำโดยตัวแทนของรัฐบาลเอง ที่ปรึกษากายนอก สื่อสิ่งพิมพ์ และสาธารณชน

สรุปได้ว่า กระบวนการนโยบายสาธารณะนั้นประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ คือ 1) การกำหนดนโยบายสาธารณะ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 ประการคือ การระบุประเด็นปัญหา การ

จัดทำข้อเสนอนโยบาย และการตัดสินใจกำหนดเป็นนโยบาย 2) การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นการนำนโยบาย แผน แผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบแล้วไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และ 3) การประเมินผลนโยบายสาธารณะ เพื่อประเมินว่านโยบาย/โครงการ เป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ สามารถตอบสนองต่อปัญหาหรือความต้องการ ของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้หรือไม่

4. ลักษณะของนโยบายสาธารณะ

ทรงเกียรติ ม้าอุตสาห์ (2556, หน้า 15-16) กล่าวถึงลักษณะที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของนโยบายสาธารณะดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ
2. เป็นการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมเพื่อตอบสนองค่านิยมของสังคม
3. ผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ได้แก่ ผู้นำทางการเมือง ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ พรรคการเมือง สถาบันราชการ ข้าราชการและประมุขของประเทศ
4. กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จำกระทำต้องเป็นชุดของการกระทำที่มีแบบแผน ระบบ และกระบวนการอย่างชัดเจน เป็นการกระทำที่มีการสานต่ออย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง
5. กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่กระทำต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมาก
6. เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำให้ปรากฏเป็นจริง มิใช่เป็นเพียงการแสดงเจตนารมณ์หรือการตั้งใจที่จะกระทำด้วยคำพูดเท่านั้น
7. กิจกรรมที่เลือกจะกระทำต้องมีผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของสังคม ทั้ง ปัญหาความขัดแย้งหรือความร่วมมือของประชาชน
8. เป็นการตัดสินใจที่ตะกระทำเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนจำนวนมาก มิใช่การตัดสินใจเพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคลและเป็นชุดของการตัดสินใจที่ระบบมิใช่การตัดสินใจแบบเอกเทศ
9. เป็นการเลือกทางเลือกที่จะกระทำโดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
10. เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการต่อรองหรือประณีประนอมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง
11. เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งกิจกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ
12. กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ อาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อสังคม
13. เป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

รัฐา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2558, หน้า 14-15) กล่าวว่า ในการศึกษานโยบาย สาธารณะมีขอบเขตกว้างขวาง จึงต้องมีการจำแนกลักษณะและประเภทของนโยบายเพื่อระบุ คุณลักษณะหรือเป้าประสงค์ของนโยบายนั้น

1. ลักษณะของนโยบายสาธารณะ แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะได้แก่ ตามกระบวนการ ตามรูปแบบ และตามผลกระทบ โดยลักษณะของนโยบายตามกระบวนการเกี่ยวข้องกับการกระทำ ต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยมีเครื่องมือและกลไกต่างๆ เข้ามาดำเนินการ ส่วนลักษณะของ นโยบายตามรูปแบบจะเป็นหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติที่มีทิศทางและแนวทาง เดียวกัน ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติ และลักษณะของนโยบายตาม ผลกระทบ ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่อการได้รับผลกระทบจากนโยบายต่างๆ

2. ประเภทของนโยบายสาธารณะ (Categories of public policies) จำแนกออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 นโยบายเกี่ยวกับการจัดระเบียบ (Regulatory Policy) อันเกี่ยวกับการควบคุม พฤติกรรมของบุคคลหรือภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม (proactive regulatory policy) การจำกัดหรือเลือกใช้สิทธิในการบริการ หรือผลประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งแข่งขันกัน และกัน เนื่องจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีความต้องการและผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน เพื่อลดความ ขัดแย้งในความแตกต่างกันเหล่านั้น

2.2 นโยบายเกี่ยวกับการกระจายทรัพยากร (Distribution Policy) เพื่อแจกจ่าย สินค้าและบริการสาธารณะให้ประชาชน อาทิ การศึกษา สาธารณูปโภค สวัสดิการสังคมต่างๆ อันเป็น การจัดสรรทรัพยากรหรือผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

2.3 นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรใหม่ (Redistribution Policy) เพื่อเป็น การกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงและเท่าเทียม โดยเฉพาะนโยบายภาษี ซึ่งเป็นรายได้ของรัฐบาล ในการนำไปใช้จ่ายในกิจการของรัฐบาลเพื่อจัดทำสินค้าและบริการสาธารณะให้กับประชาชน

2.4 นโยบายต้นแบบ (Constituent Policy) เป็นการกำหนดลักษณะระบบ การเมือง สถาบันการเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนในฐานะตัวแสดงทางการเมืองโดยตรง

5. ขั้นตอนของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2556, หน้า 32-42) กล่าวถึงขั้นตอนของการนำนโยบายสาธารณะไป ปฏิบัติ สามารถแบ่งการพิจารณาออกได้เป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะ ไปปฏิบัติใน ระดับมหภาค (Macro) และในระดับจุลภาค (Micro) ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไป

1. ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro) ขั้นตอนการนำ นโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro) แบ่งออกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการ

แปลงนโยบายเป็นแผนงานและโครงการ ขั้นตอนการยอมรับนโยบายแผนงานและโครงการของหน่วยงานระดับท้องถิ่น รายละเอียดมีดังนี้

1.1 การแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานและโครงการโดยปกตินโยบายที่กำหนดขึ้นมาจะมีวัตถุประสงค์กว้างๆ และมีลักษณะเป็นนามธรรมยากแก่การนำไปปฏิบัติ ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จจึงต้องมีการแปลงนโยบายให้เป็นรูปธรรมในลักษณะของแผนงานและโครงการเสียก่อน โดยปกติประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบดังกล่าวมักจะเป็นกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ที่มีบทบาทในการควบคุมนโยบายจะเป็นฝ่ายแปลงนโยบายเพื่อให้หน่วยงานระดับล่างนำไปปฏิบัติได้ง่าย ความจำเป็นและประโยชน์ของการแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานและโครงการ มีดังนี้คือ

1.1.1 เป็นการแปลงสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้ง่ายในการ นำไปปฏิบัติในระดับจุลภาค เพราะในอดีตหลายนโยบายมักเขียนกว้างๆ มีความคลุมเครือขาดความเฉพาะเจาะจง และมีความหลากหลายในวัตถุประสงค์ของนโยบาย จึงนำไปปฏิบัติให้สำเร็จได้ยาก

1.1.2 ง่ายในการควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติตามแผนงานและ โครงการ

1.1.3 ง่ายในการประเมินผลสำเร็จของแผนงาน และโครงการ เพราะการแปลงนโยบายออกมาเป็นแผนงานหลายแผนงาน และแผนงานหนึ่งจะแปลงออกมาหลายโครงการ ดังนั้นการประเมินความสำเร็จของโครงการ ย่อมบ่งบอกถึงความสำเร็จของแผนงานด้วย และเมื่อประเมิน ความสำเร็จแผนงานย่อมบ่งบอกถึงความสำเร็จของนโยบายด้วย

1.1.4 อาจใช้ผลจากการประเมินในข้อ 1.1.3) ข้างต้นนั้น มาปรับเป็นแผนงานและโครงการใหม่ได้ กรณีที่ประเมินผลออกมาแล้วไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

ในการแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานและโครงการ เริ่มแรกต้องศึกษาเนื้อหาสาระและ วัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน และวิเคราะห์ว่า เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของนโยบาย จะต้องมีการทำอะไรบ้าง เมื่อกำหนดแผนงานและโครงการมารองรับแล้ว แต่ละแผนงานและโครงการก็ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตลอดจน เครื่องชี้วัดความสำเร็จให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายด้วยวัตถุประสงค์โครงการดังกล่าว จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แผนงานและวัตถุประสงค์ของแผนงานดังกล่าวก็ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายตามลำดับ การแปลงนโยบายเป็นแผนงานและโครงการ จะทำให้หน่วยงานระดับล่างสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้ง่ายในรูปของโครงการต่างๆ ซึ่งถ้าโครงการต่างๆ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ก็บ่งชี้ถึงความสำเร็จของแผนงาน และนโยบายนั้นๆ ด้วย จากการศึกษาของนักวิชาการไทยที่ผ่านมา พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อความถูกต้องในการแปลงนโยบายของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบาย ดังนี้

ปัจจัยแรก คือ ความชัดเจนของนโยบาย เพราะถ้ายิ่งนโยบายคลุมเครือมากเท่าใด หน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะมีอิสระในการแปลงนโยบายมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่สอง คือ ความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายของนโยบาย หากมีความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย บางครั้งเป้าหมายของนโยบายอาจมีความขัดแย้งกันเอง ทำให้หน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ มีความหมายยาก และอาจปฏิบัติล้มเหลวได้

ปัจจัยที่สาม คือ ความเข้าใจในนโยบายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ หากหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีความเข้าใจในนโยบายนั้นๆ ไม่มีอคติ ย่อมจะแปลงนโยบายไม่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์เดิม

ปัจจัยสุดท้าย คือ ความร่วมมือและความจริงใจของหน่วยงานที่รับผิดชอบ หากหน่วยงานที่รับผิดชอบนำนโยบายไปปฏิบัติมีความจริงใจ และให้ความร่วมมือ นำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว การแปลงนโยบายย่อมไม่บิดเบือนไปจากวัตถุประสงค์

1.2 การยอมรับนโยบายของหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เมื่อหน่วยงานส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง กรมและหน่วยงานที่เทียบเท่ากรมได้ทำการแปลงนโยบายออกมาเป็นแผนงาน และโครงการต่างๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการทำให้หน่วยงานในระดับภูมิภาค คือ จังหวัดและอำเภอ และระดับท้องถิ่น คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ยอมรับนโยบายนั้นไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เงื่อนไขสำคัญอันที่จะสร้างความเต็มใจให้หน่วยงานระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นยอมรับนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีหลายประการ คือ

1.2.1 สมรรถนะของหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่นนั้น ถ้าหน่วยงานระดับปฏิบัติมีสมรรถนะขององค์การค่อนข้างสูง การยินยอมรับนโยบายไปปฏิบัติย่อมมีสูง ในทางตรงข้าม ถ้าสมรรถนะของหน่วยงานมีน้อย การยินยอมรับนโยบายไปปฏิบัติค่อนข้างจะมีปัญหา

1.2.2 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของท้องถิ่นนั้น ถ้าขณะนั้นสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ สภาพสังคมวุ่นวาย สภาพการเมืองขาดเสถียรภาพ หน่วยงานระดับปฏิบัติขาดขวัญกำลังใจ การยินยอมรับนโยบายไปปฏิบัติอาจมีน้อย

1.2.3 การติดต่อสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานในระดับ ท้องถิ่นนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ถ้ารัฐบาลมีระบบการติดต่อสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ดี (Perfect Communication) โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง (Two - way Communication) หน่วยงานระดับท้องถิ่นจะมีความเข้าใจตรงกันและให้การยอมรับนโยบายด้วยดี แต่ถ้านโยบายนั้นมิได้มีการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ดี โดยใช้การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว (One Way Communication) หน่วยงานระดับท้องถิ่นไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบาย ก็อาจไม่ให้เกิดการยอมรับ

รวมทั้งประชาชนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้นหรือผู้รับบริการไม่เข้าใจนโยบาย ก็อาจไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายด้วยเช่นกัน

1.2.4 ประโยชน์ที่รัฐบาลควรจะให้กับหน่วยงานท้องถิ่นนั้น ถ้านโยบาย นั้น เป็นนโยบายที่ผลประโยชน์ตกอยู่กับหน่วยงานท้องถิ่นและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น โดยตรง การยอมรับนโยบายก็ย่อมมีมาก อย่างไรก็ตามการยอมรับนโยบาย แผนงาน และโครงการ ของหน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ยังไม่สามารถเป็นหลักประกันได้ว่า นโยบายนั้นจะบรรลุผล สำเร็จหรือไม่ เพราะการยอมรับเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจอย่าง จริงจังในการปฏิบัติงานตามโครงการต่างๆ ด้วย ดังนั้น อำนาจที่แท้จริงในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น ย่อมอยู่ที่หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเป็นสำคัญ ซึ่งจะได้กล่าวในระดับจุลภาคต่อไป

2. ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro) ขั้นตอนนี้มี ความเกี่ยวข้องกับระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นมาก เพราะถ้าหน่วยงาน ระดับล่างนี้ยินยอมรับ นโยบายไปปฏิบัติ และถือเอานโยบายนั้นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจประจำ หรืองานประจำ (Routine) ก็ย่อมจะทำให้นโยบายนั้นบรรลุผลสำเร็จได้ง่าย ในระดับจุลภาคที่จะ กล่าวถึงนี้สามารถ แยกออกเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

2.1 การระดมพลัง (Mobilization) ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณา รับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนจากสมาชิกในหน่วยงาน ตลอดจนบุคคลสำคัญหรือองค์กร อื่นที่อยู่ในท้องถิ่น ผู้ที่เป็นผู้บริหารระดับล่างจะต้องมีความสามารถและมีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อ ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) กับ การนำนโยบายไปปฏิบัติทุก ขั้นตอน ตั้งแต่การร่วมคิดหรือวางแผน (Planning) กำหนดโครงการของท้องถิ่น ร่วมลงมือปฏิบัติงาน (Implementation) ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผล (Evaluation) โครงการด้วย ซึ่งขั้นตอนนี้ ต้องอาศัยหลักจิตวิทยามวลชนในการโน้มน้าวผู้ปฏิบัติงานนั้นให้ยอมรับและร่วมมืออย่างจริงจัง ซึ่งจะ เป็นการระดมพลังที่เหนียวแน่นในการนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จได้

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติหรือผู้ให้บริการตามโครงการโดยตรง ซึ่งได้แก่ข้าราชการนั่นเอง ในบางกรณีผู้ ปฏิบัติอาจยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แต่ในบาง กรณีผู้ปฏิบัติอาจปรับแผนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรม การปฏิบัติของตนเองก็ได้ ซึ่งไม่เป็นกฎ แน่นอนตายตัว เพราะหน่วยงานในท้องถิ่นแต่ละแห่งอยู่ภายใต้บริบท หรือสภาพแวดล้อมที่แตกต่าง กันออกไปหรืออยู่ภายใต้สภาวะความไม่แน่นอน (Uncertainties) อยู่ตลอดเวลา การสร้าง ความสำเร็จของการปฏิบัติให้เกิดขึ้นได้ในขั้นนี้ จึงขึ้นอยู่กับ การแสวงหากลยุทธ์หรือวิธีการในการปรับ แนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ๆ หรือปรับโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละ

ช่วงเวลา อีกทั้งหน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติระดับท้องถิ่นก็ต้องแสวงหาวิธีการปรับปรุงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติให้เข้ากับแนวทางในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการนั้นด้วย

2.3 การสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ความสำเร็จและผลลัพธ์ (Outcomes) ในระยะยาวของนโยบายใดๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับนโยบายนั้นถูกนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและจริงจัง การที่จะให้มีการปฏิบัติตามนโยบายอย่างต่อเนื่องนั้น หมายความว่านโยบายนั้นจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติด้วย การหาทางทำให้นโยบายนั้นเป็นปึกแผ่น และมีความต่อเนื่องระยะยาวนั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารระดับท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นเป็นสำคัญ ในส่วนของผู้บริหารระดับท้องถิ่นก็ต้องมีความสามารถชักจูงใจให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของนโยบายดังกล่าว ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านงบประมาณขวัญกำลังใจ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ในส่วนของผู้ปฏิบัติเองก็ต้องมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานตามนโยบาย และมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติตามนโยบาย โดยถือว่าเป็นภารกิจประจำวัน โดยพยายามมอง “ผลลัพธ์สูงสุด” หรือ “ผลลัพธ์สุดท้าย” (Ultimate Outcomes) ของนโยบายนั้นว่า เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมหรือไม่อย่างไร ผู้ปฏิบัติในฐานะที่เป็นข้าราชการของรัฐพึงปฏิบัติตามนโยบายอย่างจริงจังและจริงใจ ถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหารใหม่ แต่ถ้านโยบายนั้นดีก็ควรมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นนโยบายนั้นปฏิบัติไปแล้ว มีการประเมินผลพบว่า ไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ก็อาจนำนโยบายนั้นมาปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไปถ้ายังเห็นว่ามีความสำคัญ แต่ถ้าเกิดความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายนั้นก็อาจล้มเลิกไปในที่สุด

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ สามารถแบ่งการพิจารณาออกได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับมหภาค คือ ขั้นตอนการแปลงนโยบายเป็นแผนงานและโครงการ ขั้นตอนการยอมรับนโยบายแผนงานและโครงการของหน่วยงานระดับท้องถิ่น และขั้นตอนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro) โดยมีการขึ้นการระดมพลัง ขั้นตอนการปฏิบัติ และการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ความสำเร็จและผลลัพธ์

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551, หน้า 7) ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการหลักการที่กฎหมายผ่านสภา หรือนโยบายได้รับการอนุมัติ เป็นกิจกรรมของการนำนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย นโยบายระเบียบ คำสั่งหรือรูปอื่นๆ ไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์

วเรช จันทรศร (2551, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการศึกษาว่าองค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใดหรืออีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติจะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

สมพิศ สุขแสน (2551, หน้า 99) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะขององค์การ ทั้งบุคคล และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายว่าจะสามารถใช้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่เพียงใด

ณัฐฐา วินิจนัยภาค (2554, หน้า 273) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่อยู่ตรงกลาง ระหว่างขั้นตอนการกำหนดนโยบายและขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติจะดำเนินไปได้เมื่อมีการลดความเป็นนามธรรมของนโยบายให้ความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการแปลงนโยบายให้เป็นแผน แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ตามลำดับ

จุมพล หนีพานิช (2554, หน้า 10) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2555, หน้า 230) ได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementations) ไว้ว่า การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหรือจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบขึ้นใหม่ ในกรณีที่ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่ก่อน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณและบริการที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2555, หน้า 449-462) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของแวน ฮอร์นและแวน มีเตอร์ (Van Hornand Van Meter) ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชน การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับความพยายามในการแปลงรูปแบบของการตัดสินใจนโยบาย ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญในการสร้างความร่วมมือและการประสานงานระหว่างองค์การราชการที่มีภารกิจรับผิดชอบร่วมกันรวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จจึงเป็นภารกิจที่ผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายจะต้องใช้ความ พยายามอย่างเต็มที่ ทั้งความพยายามในการปฏิบัติงานโดยตรงและความพยายามในการประสานงาน ระหว่างองค์การที่รับผิดชอบร่วมกัน นอกจากนี้ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2555, หน้า 230) ได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementations) ไว้ว่า การกำหนดหน่วยงาน

รับผิดชอบหรือจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบขึ้นมาใหม่ ในกรณีที่ยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบอยู่ก่อน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณและบริการที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์

อาณัติ เดชจิตร (2560, หน้า 113) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการนำนโยบายแห่งรัฐ มาดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของแผนงานและโครงการ หรือในรูปของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติ คณะรัฐมนตรี เป็นต้น

เพรสแมน, และวิลดาฟสกี (Pressman, & Wildavsky, 1984, p. 102) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือกระบวนการหลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเป้าประสงค์ของนโยบายและการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า มาตรการในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ของนโยบาย ในกรณีเป้าประสงค์จึงเป็นเสมือนเข็มมุ่งของการปฏิบัติ ดังนั้น การกำหนดเป้าประสงค์จึงต้องคำนึงถึงความชัดเจน ความเที่ยงตรงในการแก้ไขปัญหา และความเป็นไปได้ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและ การเมือง ส่วนการปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์จะต้องประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเหมาะสม มีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติบุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของนโยบายอย่างชัดเจน และผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำสามารถ กระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติมีความตั้งใจและความเชื่อมั่นที่จะกระทำงานให้ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำนโยบายแห่งรัฐมาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่รัฐกำหนดเป้าหมายของนโยบายที่รัฐกำหนดไว้

2. ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สุภาพร บัวกต (2563, หน้า 19-20) กล่าวถึงความสำคัญของบริบทในการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื้อหาส่วนหนึ่งของขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังการกำหนดนโยบายแล้ว ซึ่งเป็นส่วนที่จะทำให้นโยบายดำเนินไปครบวงจร ไม่หยุดชะงัก
2. นโยบายสาธารณะใดก็ตาม ถึงแม้ว่าเราจะกำหนดไว้ดีตามหลักเหตุผล แต่ถ้าหากไม่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายนั้นก็ไร้คุณค่า หรือเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วล้มเหลว นอกจากจะเกิดความเสียหายต่อประชาชน ยังเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ และอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตทางการเมืองของผู้กำหนดนโยบายอีกด้วย

3. เป็นกระบวนการแปลงนโยบาย ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างกว้างๆ หรือมีลักษณะเป็นนามธรรมของรัฐบาลให้มีลักษณะเป็นรูปธรรม โดยแปลงนโยบายให้เป็นแผนงาน (Program) และโครงการ (Project) ซึ่งจะง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ดังจะได้กล่าวรายละเอียดในหัวข้อกระบวนการ นำนโยบายไปปฏิบัติต่อไป

4. เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของฝ่ายข้าราชการประจำ ที่ฝ่ายการเมืองเป็นฝ่ายกำหนดนโยบาย และฝ่ายข้าราชการประจำเป็นฝ่ายนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. เป็นหลักประกันที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายการเมือง ที่แน่ใจว่านโยบายของตน จะได้รับการปฏิบัติจากฝ่ายข้าราชการประจำอย่างจริงจัง อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

6. ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง และต่อหน่วยปฏิบัติงาน เพราะถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จ ผู้ตัดสินใจนโยบายหรือผู้กำหนดนโยบายก็จะได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากประชาชน และอาจกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาที่จะได้รับการแก้ไขปัญหาหรือการตอบสนองความต้องการของกลุ่มตน และหน่วยปฏิบัติงานก็จะได้รับคำชมเชย ขวัญกำลังใจ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

7. ถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ย่อมเกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรไม่เกิดความสูญเปล่าในด้านการลงทุน ทรัพยากรในที่นี่รวมถึง บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เวลา ฯลฯ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานทั้งหมด

8. การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้านำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงาน โครงการพัฒนาต่างๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายแล้ว ย่อมส่งผลให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความสุข ในทางตรงข้าม ถ้านำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดความล้มเหลว ย่อมหมายถึงการพัฒนาประเทศไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างแน่นอน ปัญหาของประชาชนก็จะไม่ได้รับการแก้ไขสูญเสียทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา

สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการแปลงนโยบาย ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างกว้างๆ หรือมีลักษณะ เป็นนามธรรมของรัฐบาลให้มีลักษณะเป็นรูปธรรม บรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้การใช้ทรัพยากรไม่เกิดความสูญเปล่า สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จำนวนมาก ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันจะส่งผลต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง

3. ผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

อาณัติ เดชจิตร (2560, หน้า 115-116) กล่าวว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีดังนี้

1. ฝ่ายการเมือง (Politics) ความสำคัญของฝ่ายการเมืองในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติพิจารณาได้โดยจะครอบคลุมถึงระบบรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี ทั้งสององค์การนี้มีความสำคัญในการกำหนดขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติของระบบราชการ การกำหนดขอบเขตอาจทำได้ โดยการบัญญัติกฎหมาย หรือการกำหนดเป็นมติคณะรัฐมนตรี การออกกฎกระทรวง และระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังพิจารณาว่าหน่วยราชการ ใดมีสมรรถนะเพียงพอที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้บ้าง และเมื่อนโยบายนั้นๆ ดำเนินไปชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว ฝ่ายการเมืองอาจจะเข้ามามีบทบาทในแง่ของการใช้อำนาจในการ การควบคุมเพื่อให้นโยบายนั้นมีผลในการปฏิบัติ และพิจารณาปรับปรุงนโยบาย โดยพิจารณาว่านโยบายนั้นควรจะยุติ หรือควรได้รับการสนับสนุน หรือควรจะขยายผลต่อไป ในทางกลับกันหน่วยราชการที่รับผิดชอบก็จะพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีกับฝ่ายการเมือง เพื่อให้เห็นว่าตนปฏิบัติตามนโยบายนั้นด้วยความเรียบร้อย มีความสำเร็จระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และความสนับสนุนในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งอาจเป็นในรูปของการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน หรือการสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าทั้งสองสถาบันนี้เป็นฝ่ายที่เริ่มกำหนดหรือเสนอนโยบาย พิจารณาเลือกหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสม และกำกับควบคุมติดตามผลการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่าลงมือ ปฏิบัติตามนโยบายโดยตรง

2. ระบบราชการ (Bureaucracy) ระบบราชการในที่นี้ หมายถึง หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่า ที่มีบทบาทหน้าที่คล้ายเป็นฟันเฟืองหรือกลไกที่จะเชื่อมประสานระหว่างสิ่งที่ฝ่ายการเมืองตัดสินใจกับการสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน จนมีคำกล่าวที่ว่า “ระบบราชการคือระบบรับใช้ประชาชน” จึงทำให้ระบบราชการสามารถสร้างบริการที่ไม่สามารถหาได้ในภาคธุรกิจที่มุ่งผลกำไรเป็นที่ตั้ง ระบบราชการจึงเป็นระบบที่สำคัญในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ซึ่งโดยปกติสมรรถนะขององค์การหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะมีสมรรถนะน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับโครงสร้างขององค์การต้องมีความแข็งแกร่ง มีจำนวนและคุณภาพของบุคลากรเพียงพอ มีงบประมาณสนับสนุนมากพอสมควร มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม ฯลฯ สำหรับระบบราชการโดยทั่วไป โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนามักจะมีโครงสร้างที่เป็นองค์การขนาดใหญ่ มีความสลับซับซ้อนสูง (Complexity) มีสายการบังคับบัญชายาว (Hierarchy) มีขั้นตอนในการบริหารงานมาก การให้บริการล่าช้า (Red Tape)

แรนดัล, และเกรซ (Randal, & Grace, 1982, p.1) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ
ทุกนโยบายจะมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มีผู้เกี่ยวข้องสำคัญๆ มากมาย ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ การเกี่ยวข้อง อาจ
เกี่ยวข้องในระยะเวลาต่างกัน อาทิเช่น ในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของฝ่ายบริหารและต้อง
ปฏิบัติตามกฎระเบียบของฝ่ายนิติบัญญัติ บางครั้งการปฏิบัตินโยบายอาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง
ระหว่างฝ่ายต่างๆ ซึ่งตุลาการต้องเข้ามาตัดสิน

2. คนที่เกี่ยวข้องแต่ละคนแต่ละกลุ่มล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์ในการคาดหวังจาก
นโยบายแตกต่างกันไป จึงเป็นปัญหาต่อนโยบายในการตอบสนองความคาดหวังที่หลากหลายเหล่านี้
บ่อยครั้งที่ความคาดหวังสวนทางกันเองกลุ่มหนึ่งได้ประโยชน์กลุ่มหนึ่งเสียประโยชน์ เป็นปัญหา
ยุ่งยากต่อนโยบายอย่างมาก

3. นโยบายที่ปฏิบัติต่อเนื่องยาวนานจะยิ่งใหญ่โตขึ้นทุกวัน ภาระหน้าที่ของนโยบาย จะ
มากขึ้นตามเวลาที่ผ่านไป การตอบสนองของนโยบายไม่มีวันจบสิ้น เมื่อประชาชนได้รับการ
ตอบสนองในเรื่องหนึ่งแล้วจะคาดหวังในเรื่องอื่นต่อไปอีก ทำให้นโยบายตอบสนองความต้องการของ
ประชาชนได้อย่างยากลำบาก

4. การนำนโยบายไปปฏิบัติทุกนโยบายต้องอาศัยหลายหน่วยงานหลายสังกัด หลาย
ระดับ มีหน่วยงานมาเกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เพราะแต่ละหน่วยมีความชำนาญแตกต่างกัน แต่
นโยบายต้องการคนที่มีความรู้หลายๆ ด้าน

5. ในการนำนโยบายไปปฏิบัติแม้จะเตรียมการไว้ละเอียดรอบคอบปานใดก็ยังมีปัญหา
อยู่ดี เพราะมีหลายปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ปฏิบัติอย่างแท้จริง

สุภาพร บัวท (2563, หน้า 22-23) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไป
ปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ฝ่ายการเมือง (Politics) ความสำคัญของฝ่ายการเมืองในการนำนโยบายสาธารณะไป
ปฏิบัติพิจารณาได้โดยจะครอบคลุมถึงระบบรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี ทั้งสององค์การนี้ มี
ความสำคัญในการกำหนดขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติของระบบราชการ การกำหนด
ขอบเขตอาจทำได้โดยการบัญญัติกฎหมาย หรือการกำหนดเป็นมติคณะรัฐมนตรี การออก
กฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ นอกจากนั้น
ยังพิจารณาว่าหน่วยราชการใดมีสมรรถนะเพียงพอที่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้
บ้าง และเมื่อนโยบายนั้นๆ ดำเนินไปชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้ว ฝ่ายการเมืองอาจจะเข้ามามีบทบาท ในแง่
ของการใช้อำนาจในการการควบคุมเพื่อให้นโยบายนั้นมียผลในการปฏิบัติ และพิจารณาปรับปรุง
นโยบาย โดยพิจารณาว่านโยบายนั้นควรจะยุติ หรือควรได้รับการสนับสนุน หรือควรจะขยายผลต่อไป
ในทางกลับกัน หน่วยราชการที่รับผิดชอบก็จะพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีกับฝ่ายการเมือง

เพื่อให้เห็นว่าตนปฏิบัติตามนโยบายนั้นด้วยความเรียบร้อย มีความสำเร็จระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์และความสนับสนุนในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งอาจเป็นในรูปของการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน หรือการสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ทั้งสองสถาบันนี้เป็นฝ่ายที่เริ่มกำหนดหรือเสนอนโยบาย พิจารณาเลือกหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสม และกำกับควบคุมติดตามผลการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่าลงมือปฏิบัติตามนโยบายโดยตรง

2. ระบบราชการ (Bureaucracy) ระบบราชการในที่นี้ หมายถึง หน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่า ที่มีบทบาทหน้าที่คล้ายเป็นฟันเฟืองหรือกลไกที่จะเชื่อมประสานระหว่างสิ่งที่ฝ่ายการเมืองตัดสินใจกับการสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน จนมีคำกล่าวที่ว่า “ระบบราชการคือระบบรับใช้ประชาชน” จึงทำให้ระบบราชการสามารถสร้างบริการที่ไม่สามารถหาได้ในภาคธุรกิจที่มุ่งผลกำไรเป็นที่ตั้ง ระบบราชการจึงเป็นระบบที่สำคัญในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ซึ่งโดยปกติสมรรถนะขององค์การหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะมีสมรรถนะไม่น้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับโครงสร้างขององค์การต้องมีความแข็งแกร่ง มีจำนวนและคุณภาพของบุคลากรเพียงพอ มีงบประมาณสนับสนุนมากพอสมควร มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ ทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม ฯลฯ สำหรับระบบราชการโดยทั่วไป โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนามักจะมีโครงสร้างที่เป็นองค์การขนาดใหญ่ มีความสลับซับซ้อนสูง (Complexity) มีสายการบังคับบัญชายาว (Hierarchy) มีขั้นตอนในการบริหารงานมาก การให้บริการล่าช้า (Red Tape) การบริหารงาน ขาดประสิทธิภาพ

3. ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Bureaucrats) ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความเกี่ยวข้องของข้าราชการในการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจแบ่งออกเป็นหลายระดับ อาทิเช่น ในฐานะผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น และผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต่างก็มีวัตถุประสงค์ (Goals) ค่านิยม (Values) แรงจูงใจ (Incentives) และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานจะมีความสำคัญมากในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งเปรียบเสมือนกับเป็น “หัวรถจักรหรือหัวเรือใหญ่ที่จะนำขบวนรถไฟไปสู่จุดหมายปลายทางได้สำเร็จ” ส่วนผู้ปฏิบัติก็เปรียบเสมือนกับขบวนรถไฟที่จะขับเคลื่อนตามทิศทางของหัวรถจักร ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) และรู้จักใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม

ส่วนผู้ปฏิบัติงานระดับล่างหรือข้าราชการระดับล่าง (Street-Level Bureaucrats) หรือ อาจเรียกว่า พวกแนวหน้า (Front-Line Implementations) ถือว่าเป็นผู้ดำเนินงานตามแผนและโครงการ เป็นผู้แปลหรือตีความนโยบายมาเป็นแนวทางปฏิบัติงานด้วยตนเอง ตลอดจนเป็น

ตัวแทนในการกระจายอำนาจและทรัพยากรไปยังประชาชนและผู้รับบริการ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็น ฟันเฟืองที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภูมิภาคและ ชนบท หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนในชุมชน เช่น ปัญหา ความยากจน ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาขาดที่ดินทำกิน เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะ ข้าราชการระดับล่างเป็นผู้ตีความกฎหรือระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวทางปฏิบัติของนโยบาย โดย ตนเอง ถ้านโยบายนั้นขาดความชัดเจนหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของตน ก็จะทำให้ข้าราชการ ระดับล่างเหล่านั้นอาจไม่ยอมรับนโยบายไปปฏิบัติได้ หรือตีความนโยบายนั้นเสียใหม่ หรือบางครั้ง อาจบิดเบือนข้อมูลต่อประชาชนได้ นอกจากนี้ ข้าราชการระดับล่างยังเป็นผู้ทำงานใกล้ชิดกับ ประชาชนผู้มารับบริการหรือกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์จากนโยบายโดยตรง ถ้าผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง มี ความจริงใจและจริงจังในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ประชาชนด้วยจิตสำนึกของการเป็น ข้าราชการที่ดี การนำนโยบาย/แผนงาน/โครงการไปปฏิบัติย่อมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ แน่นนอน

4. ผู้ได้รับผลจากนโยบาย สำหรับผู้ได้รับผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในที่นี้ ได้แก่ ประชาชนหรือผู้รับบริการ (Clients) ซึ่งเป็นทั้งผู้ได้รับประโยชน์หรือผู้เสียประโยชน์ หรืออาจเรียกว่า ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในนโยบายนั้นๆ ในที่นี้รวมถึงในแง่บุคคล (Individual) และ กลุ่ม (Groups) ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชน (Private Sector) ในกระบวนการนำนโยบายไป ปฏิบัติหากผู้รับบริการหรือผู้รับประโยชน์มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) บทบาทของกลุ่มอาจแสดงออกมาในรูปของการเรียกร้อง การคัดค้าน การ สนับสนุน ด้วยวิธีการลงประชามติ (Referendum) หรือการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ซึ่ง จะทำให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น และอำนาจในการต่อรองกับฝ่ายการเมืองหรือระบบราชการก็จะมีมาก ขึ้น ประเด็นการเรียกร้องจะครอบคลุมทั้งการเรียกร้องเพื่อให้ยุตินโยบายใหม่ หรือเรียกร้องเพื่อกีดกัน มิให้กลุ่มอื่นได้มีโอกาสรับประโยชน์จากนโยบาย แผนงาน หรือโครงการนั้นๆ

สรุปได้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ฝ่ายการเมือง ระบบ ราชการ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐ และผู้ได้รับประโยชน์จากนโยบาย แต่ละกลุ่มจะมีบทบาทที่ แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมือง ระบบราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วน ท้องถิ่น ข้าราชการในแต่ละระดับรวมทั้งผู้รับบริการหรือผู้รับผลประโยชน์ จากนโยบายนั้นๆ เพราะ ถ้าทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตน ตลอดจนมี ความจริงใจและจริงจังในการปฏิบัติตามนโยบาย โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง นโยบายนั้นก็ ย่อมบรรลุผลสำเร็จได้

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

บพิธ รัตนบุรี (2552, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การนำเอานโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ และกำลังคนที่มีคุณภาพ ตลอดจนทรัพยากรอื่นๆ หรือไม่ นอกจากนี้ จำนวนจุดตัดสินใจของนโยบายต่างๆ ยิ่งจำนวนจุดตัดสินใจมีมากเท่าใดความล่าช้าในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติย่อมมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นโยบายรัฐดังกล่าวมักประสบปัญหามากกว่ารัฐบาลส่วนท้องถิ่น และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความยากง่ายของปัญหา นโยบาย ซึ่งผู้กำหนดนโยบายควรให้ความสำคัญ และสนใจก่อนออกนโยบายจะมีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2554, หน้า 391-393) เสนอปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

1. นโยบาย ประกอบด้วย ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย นโยบายมีทฤษฎีที่เหมาะสมรองรับ นโยบายสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นโยบายสอดคล้อง กับ นโยบายจากส่วนกลางและนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดตัวชี้วัด และมาตรฐานของการบรรลุผลสำเร็จไว้อย่างชัดเจน ประเภทของนโยบาย ศักยภาพของนโยบายในการบรรลุผลตาม เป้าหมายที่วางไว้ และการนำนโยบายมาทดลองใช้ในในกลุ่มเป้าหมายบางส่วน

2. การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานมีความชัดเจน ความสอดคล้องของโครงการที่มีต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายหลักวิธีการปฏิบัติงานสามารถเข้าใจได้ง่าย การกำหนดกฎระเบียบการปฏิบัติ และการกำหนดบทลงโทษและการให้รางวัล มีการจัดสรรอำนาจหน้าที่

3. ทรัพยากร ประกอบด้วย ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงิน ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ ความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน และการกระจายทรัพยากรไปยังหน่วยงานต่างๆ

4. หน่วยงาน/องค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยลักษณะโครงสร้างองค์การ ความซับซ้อนของปฏิสัมพันธ์และเครือข่ายภายในขององค์การ ความยืดหยุ่นของการทำงาน กฎระเบียบในการดำเนินงานขององค์การ จำนวนบุคลากร ลักษณะของกระบวนการติดต่อสื่อสารภายในองค์การ สมรรถนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติในอดีต ความเป็นทางการของปฏิสัมพันธ์ภายในองค์การ และการประสานงาน ลักษณะการเรียนรู้ขององค์การ และการกำหนดมาตรฐานของการทำงาน

5. ผู้บริหารและการบริหารงาน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทักษะและความเข้าใจ ด้านการบริหาร อำนาจหน้าที่ การสนับสนุนของผู้บริหาร การเข้าไปมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ความ ชับซ้อนของกระบวนการตัดสินใจ และความสามารถในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าที่เกิดขึ้น

6. บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วยทัศนคติที่มีต่อนโยบาย ทักษะการดำเนินงาน ความรู้ ความสามารถ ระดับการยอมรับในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ความเต็มใจในการปฏิบัติ ความจงรักภักดีต่อองค์กร ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนโยบาย ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากนโยบาย ความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ บุคลากรได้รับการฝึกอบรม ขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงาน

7. สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ผลกระทบจากการต่อต้านและคัดค้านนโยบายจากฝ่ายต่างๆ ผลกระทบต่อศีลธรรมของสังคม การสนับสนุนทางการเมืองและกฎหมาย และการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลางของรัฐ และหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

8. กลุ่มเป้าหมาย/ประชาชนผู้รับบริการ ประกอบด้วยทัศนคติที่มีต่อนโยบายและความเข้าใจในประโยชน์ที่ได้รับและผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

9. การประสานงานและความร่วมมือ ประกอบด้วย ความสามารถในการประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ หรือองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจำนวนหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง และระดับของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

10. การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย รูปแบบของสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร และผลกระทบจากการประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานและกลุ่มเป้าหมาย

11. มาตรการในการควบคุมและประเมินผล ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการดำเนินการควบคุม วิธีการควบคุมดูแล และประเมินผลการปฏิบัติงาน มาตรการในการกระตุ้นส่งเสริม และผลกระทบต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

สมบัติ อารงธัญวงศ์ (2555, หน้า 432 - 446) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. แหล่งที่มาของนโยบาย

ประการแรก ได้แก่ การแถลงการณ์หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร นโยบายจะต้องผ่านกระบวนการก่อรูปนโยบาย การพัฒนาทางเลือกนโยบาย และการตัดสินใจเลือกนโยบาย

ประการที่สอง เนื้อหาหรือรายละเอียดในกฎหมาย เนื้อหาสาระสำคัญมีความครอบคลุมต่อประเด็นปัญหา นโยบายต่างๆ ที่ต้องการจะแก้ไขการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น เนื้อหาสาระสำคัญของกฎหมายจึงมีบทบาทสำคัญต่อความของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประการที่สาม ความร่วมมือระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารในการประกาศใช้กฎหมายถือว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติโดยปริยาย โดยเฉพาะอิทธิพลในการเจรจาต่อรองเพื่อตัดแปลงหรือปรับแต่งสาระสำคัญของกฎหมายให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

ประการที่สี่ ข้าราชการระดับสูง ปกติน่วยราชการและองค์การราชการต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบให้บริการประชาชน เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาแก่กลุ่ม ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้อย่างแท้จริง

ประการสุดท้าย องค์การราชการที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลสูงสุดหรือศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับงานของตน และถือเป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด มิฉะนั้นอาจถูกฟ้องร้องจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพราะการไม่ปฏิบัติตามองค์การราชการที่รับผิดชอบ

2. ความชัดเจนของนโยบาย เป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่ทางการและไม่เป็นทางการ ในบางครั้งอาจพบว่านโยบายมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน จะส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสอดคล้องกันและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาอย่างมีประสิทธิภาพ และความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบายขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การระบุสภาพปัญหา นโยบายอย่างครอบคลุมครบถ้วน การกำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา และการประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินการอย่างเหมาะสม ซึ่งมีบทบาทอย่างสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การสนับสนุนนโยบาย ได้แก่ การสนับสนุนนโยบายจากผู้ปฏิบัติและผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบายอาจพิจารณาในแง่ของการเมืองในการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งกลุ่มรัฐบาล ได้แก่ นักการเมืองที่เกี่ยวข้อง องค์การราชการที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือผู้มีอำนาจจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ส่วนผู้ได้ประโยชน์จะให้การสนับสนุนในการกำหนดนโยบายจึงต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าจะมีกลุ่มผู้สนับสนุนมากกว่า

4. ความซับซ้อนในการบริหารงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์การ สำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติในมิติของการประสานงานระหว่างองค์การต่างๆ นั้นอาจพบว่าตัวแทนของแต่ละองค์การมีการเพิ่มวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเองเข้าไปด้วย และการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจตัดสินใจนโยบายจะต้องพยายามหลีกเลี่ยง

การใช้ข้อบังคับที่มีความซับซ้อนสูง หรือสายการบังคับบัญชายาวเกินไป และมีจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากเกินไปเพราะลักษณะต่างๆ จะส่งผลให้เกิดการบิดเบือนวัตถุประสงค์ของนโยบาย และการใช้ดุลพินิจของผู้ปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งจะเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ การมอบหมายให้หน่วยงานที่เป็นเอกภาพและไม่มี ความซับซ้อนในการบริหารงานมาก จะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยการสร้างสิ่งจูงใจของฝ่ายบริหารต่อผู้ปฏิบัติ ประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการทำงาน และปัจจัยกระตุ้นที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ในระบบราชการเป็นระบบที่ขาดการรับรู้เรื่องข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาณด้านการตลาด ทำให้เกิดความยากลำบากที่เข้าใจว่าอะไร คือ สิ่งจูงใจสำหรับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และอะไรคือรางวัลหรือการลงโทษที่ผู้ปฏิบัติจะได้รับ สำหรับการบริการที่ดีและบริการที่ไม่ดี

6. การจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทรัพยากรในการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงรวมถึงทั้งเงินทุน เวลา และบุคลากร ตลอดจนเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ ผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ควรตระหนักถึงผลประโยชน์หรือต้นทุนที่ไม่ได้คาดไว้ด้วย ซึ่งเรียกว่า ผลกระทบจากภายนอก อันเป็นผลมาจากการจัดสรรทรัพยากรในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างไร ถ้าเป็นผลกระทบทางลบจะมีแนวทางในการแก้ไขอย่างไร

มยุรี อนุมานราชชน (2556, หน้า 230-235) ได้สรุปปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือ ล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากหลากหลายนักวิชาการดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานที่เอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. เวลาและทรัพยากรที่เพียงพอ สำหรับดำเนินการตามแนวทาง/แผนงาน/ โครงการ
3. การวางแผนจัดสรรทรัพยากรที่ต้องการไว้
4. นโยบายที่มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎี หลักสาเหตุและผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้
5. ความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุและผลลัพธ์เป็นความสัมพันธ์ทางตรง โดยไม่มี ความสัมพันธ์อื่นใดมาแทรกซ้อน
6. ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาระหว่างหน่วยงานอยู่ในระดับต่ำ
7. ความเข้าใจและความเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์
8. การจัดกิจกรรมตามลำดับอย่างเหมาะสม
9. การติดต่อสื่อสาร และประสานงานอย่างเต็มที่
10. ผู้มีอำนาจหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2557, หน้า 101-105) กล่าวว่า ปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายไปปฏิบัติปัจจัยเหล่านั้น ได้แก่

1. ลักษณะของนโยบายนั้นๆ คือ ลักษณะบางประการของนโยบายจะมีส่วนในการกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายนั้นๆ ลักษณะดังกล่าว
2. วัตถุประสงค์ของนโยบาย ตัวชี้ที่แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบายนั้นมีลักษณะต่างๆ
3. ความเป็นไปได้ทางการเมือง หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายอาจจะก่อให้เกิดปัญหาบางประการซึ่งไม่ควรจะมองข้ามไป ตัวแปรที่จะส่งผลกระทบต่อความเป็นไปได้ทางการเมืองของนโยบาย
4. ความเป็นไปได้ทางเทคนิคหรือทฤษฎี
5. ความเพียงพอของทรัพยากร
6. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
7. ทักษะของผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ
8. ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ศศิชา สืบแสง (2560, หน้า 13) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมีองค์ประกอบดังนี้

1. แหล่งที่มาของนโยบาย (source of policy) แลกเปลี่ยนหรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร การประกาศใช้กฎหมาย ข้าราชการระดับสูง ผู้มีหน้าที่ในการริเริ่มการก่อรูปนโยบาย คำวินิจฉัยของศาล
2. ความชัดเจนของนโยบาย (Clarity of policy) ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ จะส่งเสริมให้มีความสอดคล้องกัน และมีประสิทธิภาพ โดยความชัดเจนของวัตถุประสงค์ขึ้นอยู่กับ การระบุสภาพปัญหาครบถ้วน กำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้อย่างเหมาะสม
3. การสนับสนุนนโยบาย (support for policy) เป็นสิ่งจำเป็นแต่มีค่าใช้จ่ายที่เพียงพอ สำหรับการที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีปัจจัยคือ ความสนใจของผู้ริเริ่มนโยบายและกลุ่มผลประโยชน์
4. ความซับซ้อนในการบริหาร (complexity of administration) จะทำให้นโยบายเบี่ยงเบนจากเดิม มีการประเมินผลการกำหนดเป้าประสงค์ ปัจจัยกระตุ้น สิ่งจูงใจผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ
5. สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติ (incentives for implementers) ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ

6. การจัดสรรทรัพยากร (resource allocation) ทรัพยากรอย่างจำกัด การใช้ต้องคำนึงถึง การจัดลำดับ ความสำคัญของแผนงานและโครงการ รวมถึงกลยุทธ์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตระหนักถึงประโยชน์หรือต้นทุนที่ไม่ได้คาดไว้ หรือ ที่เรียกว่า “ผลกระทบภายนอก” ด้วย

วเรเดซ จันทรศร (2551, หน้า 121 - 128) กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มีเตอร์, และแวน ฮอร์น (Van Meter, & Van Horn, 1975, pp. 445) ประกอบไปด้วยตัวแปรทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย (policy) และสมรรถนะ (Performance) ได้แก่ ตัวแปรภายนอก (external variables) 2 ตัวแปร คือ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย ตัวแปรภายใน (internal variables) 4 ตัวแปร คือ การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง และความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ อธิบายได้ดังนี้

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะตัดสินว่านโยบายมีสมรรถนะมากน้อยเพียงใด การกำหนดตัวชี้วัดของสมรรถนะของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำเป็นอันดับแรกนั้น ถู้อนโยบายและวัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงในบางกรณีมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายอาจสามารถสังเกตและวัดได้ง่าย นโยบายประสบความสำเร็จหรือไม่จากจำนวนงานที่ได้สร้างขึ้น หรือหาหลักฐานจากผู้ที่ได้ถูกว่าจ้าง หรือดูจากความก้าวหน้าของโครงการหรืองานที่เกี่ยวข้องก็ได้

2. ทรัพยากรของนโยบาย นอกจากนโยบายจะต้องมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานแล้วนโยบายยังประกอบไปด้วยทรัพยากร ซึ่งหมายความรวมถึง เงินงบประมาณ และแรงกระตุ้น สนับสนุนอื่นๆ เพื่อช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดประสิทธิผล ปัจจัยด้านทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดที่ส่งผลให้นโยบายประสบความสำเร็จ คือ การช่วยเหลือและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ มากกว่าการให้งบประมาณที่เพียงพอ

3. การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องอาศัยการสื่อสารของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไปยังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับขั้นขององค์การเนื่องจากการสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว และผู้สื่อสารเองก็เป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างให้เกิดการบิดเบือนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าว การสื่อสารที่สร้างให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความชัดเจน (clarity) ความเที่ยงตรง (accuracy) และสม่ำเสมอ (consistency) ในระหว่างกระบวนการสื่อสาร การสื่อสารระหว่างองค์การมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก ประกอบด้วยกิจกรรมกระตุ้นและสนับสนุนที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ การให้คำแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือโดยหน่วยงานระดับบน เพื่อช่วยเหลือให้หน่วยงานระดับล่างดำเนินการตามที่ต้องการ

และหน่วยงานระดับบน อาจพิจารณาให้การสนับสนุนได้หลายรูปแบบ ทั้งเป็นผลด้านลบและบวกต่อหน่วยงานระดับล่าง

4. ลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติในที่นี้ หมายถึงถึง สมรรถนะของบุคลากรในหน่วยงาน ระดับความเคร่งครัดในการควบคุมบังคับบัญชา ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงาน ระดับการสื่อสารและความเป็นระบบเปิดขององค์กรแวน มีเตอร์, และแวน ฮอร์น (Van Meter, & Van Horn, 1975, pp. 445) ได้กล่าวถึงลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่ามี 2 องค์ประกอบ คือ ลักษณะของโครงสร้าง อย่างเป็นทางการขององค์กร และลักษณะอย่างไม่เป็นทางการของบุคลากรในองค์กร ทั้งสองยังได้เสนอลักษณะของหน่วยงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ปริมาณและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน ระดับของการควบคุมที่เป็นลำดับขั้นในการตัดสินใจและการดำเนินการทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงาน เช่น แรงสนับสนุนจากผู้บริหารหรือนักการเมือง ความสามารถในการยืดหยุ่นของหน่วยงาน ระดับของการสื่อสารแบบเปิด เช่น การมีเครือข่ายการสื่อสารที่เป็นอิสระ การเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการของผู้กำหนดนโยบายและ ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางว่า เงื่อนไขและทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีผลสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมาก ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เป็นปัจจัยสำคัญในสถานะสภาพแวดล้อมของผลผลิตนโยบายซึ่งกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวอย่างการศึกษาปัจจัยแวดล้อมเหล่านี้ เช่น การศึกษาว่าความเห็นสาธารณะต่อนโยบายเป็นอย่างไร ชนชั้นนำพอใจหรือไม่พอใจนโยบายที่นำไปปฏิบัติ กลุ่มหลากหลายในสังคมรวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ ภาคเอกชนคัดค้านหรือสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นอย่างไร

6. ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ความเข้าใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีส่วนสำคัญและถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของนโยบายมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง องค์ประกอบของปัจจัยนี้เน้นไปที่ตัวผู้ปฏิบัติซึ่งมี 3 ประการคือ

ประการแรก การรับรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติที่มีต่อนโยบาย

ประการที่สอง ทิศทางในการตอบสนองต่อนโยบายของผู้ปฏิบัติ

ประการที่สาม ระดับการยอมรับในตัวนโยบายของผู้ปฏิบัติ

ซึ่งทั้งสามประการเป็นเงื่อนไขที่มีอยู่ ในตัวผู้ปฏิบัติทุกคน นโยบายนั้นอาจไม่ประสบความสำเร็จหากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้รับการปฏิเสธจากผู้ปฏิบัติตั้งแต่ต้น เนื่องจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้นขัดต่อ ค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติหรือขัดแย้งต่อ ผลประโยชน์หรือความสนใจของผู้ปฏิบัติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ สามารถแก้ไขได้โดยการให้ผู้ปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตั้งแต่เริ่มต้น

สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายมากมาย อาทิ แหล่งที่มาของนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย การสนับสนุนนโยบาย ความซับซ้อนในการบริหารงาน สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติ และการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter and Van Horn (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 121 - 128) มากำหนดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอันประกอบไปด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร ได้แก่ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์กร ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และความร่วมมือหรือ การตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย หมายถึง การนโยบายเพื่อแก้ปัญหาการเพาะปลูกและเสริมสร้างรายได้ให้ประชาชน มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน มีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียดชัดเจน และสามารถวัดผลการปฏิบัติได้

2. ทรัพยากรของนโยบาย หมายถึง การจัดสรรงบประมาณเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน จัดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการ การสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ เจ้าหน้าที่ให้ความรู้และให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และเจ้าหน้าที่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์

3. การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน หมายถึง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายก่อนการปฏิบัติงานทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ และมีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน

4. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารแต่ละระดับชั้นรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะทำให้นโยบายตอนพูดโมเดลบรรลุวัตถุประสงค์ ควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม สำนักงานในการระดมความสนับสนุนจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้นโยบายตอนพูดโมเดลบรรลุผลสำเร็จ เช่น สถานีวิจัย วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ปฏิบัติงาน

5. ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง เจ้าหน้าที่และเกษตรกรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ กระตือรือร้นหรือให้การยอมรับที่จะปฏิบัติตาม และอุทิศเวลาให้การปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างเต็มที่

6. การได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ หมายถึง การได้รับการสนับสนุนนโยบายตอนพูดโมเดลจากอำเภอ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ สถานประกอบการให้ความ

ร่วมมือในการจัดจำหน่ายสินค้าในโครงการ ประชาชนในให้ความสนใจสินค้า ทำให้สถานประกอบการมีความต้องการสินค้ามากขึ้น

5. ประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5.1 ความหมายของประสิทธิผล

มีผู้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิผลไว้ ดังนี้

วิทยา ต้านธำรงกุล (2546, หน้า 27) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ประสิทธิภาพจึงวัดกันที่ว่าการสามารถสนองผู้บริโภคสินค้าหรือบริการที่เป็นต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมากน้อยเพียงใด

กัมปนาท พรพรหมวินิจ (2558, หน้า 10-11) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำกิจกรรมการดำเนินงานขององค์กรสามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ล่วงหน้าทั้งในส่วนของผลผลิต และผลลัพธ์ เป็นกระบวนการเปรียบเทียบผลงานจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อให้เกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ตรงตามความคาดหวังที่กำหนดล่วงหน้าไว้ การมีประสิทธิผลจึงมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานเป็นกระบวนการวัดผลงานที่เน้นด้านปัจจัยนำออกหรือผลสำเร็จของงานที่เป็นไปตามความมุ่งหวังที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

สุภาภรณ์ วงศ์กรเขาวลิต (2560) ได้สรุปความหมายของประสิทธิผลไว้ว่า เป็นความสามารถในการดำเนินงานแล้วประสบผลสำเร็จ และมีระดับของการบังเกิดผลโดยตรง และครบถ้วนตามที่ได้มีการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งในด้านผลผลิต และผลลัพธ์ของการดำเนินการจัดการ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรหรือบุคคล ได้กำหนดเอาไว้ โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และการใช้กระบวนการในการบริหารจัดการให้ได้มาซึ่งผลงานที่ประสบความสำเร็จ

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2552) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลสามารถพิจารณาได้ 2 ระดับ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพระดับบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้บังเกิดผลตรงและครบถ้วนตามที่มีวัตถุประสงค์ไว้ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า ความเหมาะสมถึงตามตรงตามความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ

2. ประสิทธิภาพระดับองค์การ คือ เน้นผลงานขององค์การ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว ดังนี้

2.1 การผลิต (Production) การผลิต ได้ผลผลิตทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพตรงกับความต้องการขององค์การ

2.2 ประสิทธิภาพ (Efficiency) อัตราส่วนระหว่างปัจจัยทรัพยากรที่ใช้กับการผลิตมีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ทรัพยากรได้คุ้มค่า

2.3 ความพึงพอใจ (Satisfaction) ผลการดำเนินงานขององค์การนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์การ

2.4 การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness) องค์การมีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในและภายนอกองค์การ

2.5 การพัฒนา (Development) องค์การสามารถเพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถขององค์การให้เจริญก้าวหน้าตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

กัมปนาท พรพรมวินิจ (2558, หน้า 235) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติ โดยกำหนดขอบข่ายการศึกษาประสิทธิผลไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) คุณภาพชีวิตที่ดี 3) ความพึงพอใจของประชาชน 4) การส่งเสริมอาชีพที่ดี และ 5) ความยั่งยืนของวิถีชุมชน

อาภรณ์ อ่อนคง (2566) กล่าวว่า การประเมินประสิทธิผล สามารถพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

1. ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใดๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใดๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งอธิบายถึงเกณฑ์ของความสำเร็จขององค์การว่าประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ 1) การผลิต 2) ประสิทธิภาพ 3) ความพึงพอใจ 4) การปรับเปลี่ยน และ 5) การพัฒนา

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ สามารถพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ 1) ประสิทธิภาพระดับบุคคล เป็นลักษณะของบุคคลที่ปฏิบัติงานแล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า และ 2) ประสิทธิภาพระดับองค์การ เป็นการเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย การผลิต ประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ การปรับเปลี่ยน และการพัฒนา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติ โดยกำหนด

ประเด็นในการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) ความพึงพอใจของประชาชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตาม วัตถุประสงค์ ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพและปริมาณสูง การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรเป็นไปตามความต้องการของตลาด ราคาสินค้าเป็นไปตามเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับการช่วยเหลือ ทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม และได้รับความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

2. การมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง นโยบายดอนพุดโมเดลก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ คุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และสามารถเลี้ยงดู ครอบครัวได้ สมาชิกในครอบครัวได้อยู่พร้อมหน้ากัน มีความสุขกับบ้านที่พักอาศัยและการทำเกษตร และประชาชนในพื้นที่ไม่เครียด มีสุขภาพที่ดี ทั้งร่างกายและจิตใจ

3. ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง เกษตรกรพอใจกับการช่วยเหลือการ ปลูกผักและการแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร ประชาชนมีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลางเพื่อ จำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง พอใจในคุณภาพของสินค้า และราคาที่เป็นธรรม ประชาชน ในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้การดำเนินการ การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคล อื่นรู้จักนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นวงกว้าง และประชาชนพอใจที่สินค้าชุมชนและผักสดของตนเอง ถูก ส่งไปขาย ทั้งการขายปลีก-ส่งในประเทศและต่างประเทศ

นโยบายดอนพุดโมเดล

1. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอดอนพุด

พื้นที่ของอำเภอดอนพุดเดิมเป็นที่รู้จักในชื่อ บ้านดอนพุด อยู่ในเขตการปกครองของ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี สมัยก่อนพื้นที่ดอนพุดเป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง มีต้นพุดเกิดขึ้นอยู่มาก จึงเรียกท้องถิ่นนี้ว่าดอนพุด ชาวดอนพุดมีเชื้อสายลาวพวน อพยพมาครั้งแรกได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่บ้าน บาลกลุ่ม และบ้านเลื้อในเขตอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อมาได้อพยพมาอยู่ที่บ้าน หนองมน ตำบลบ้านหลวง ต่อมาเกิดไฟไหม้ใหญ่ที่บ้านหนองมน ราษฎรส่วนหนึ่งของบ้านหนองมนได้ อพยพมาอยู่ที่บ้านหนองกะทะ ตำบลดอนพุดในปัจจุบัน

กระทั่งเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2514 ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยให้แยกตำบล ดอนพุด ตำบลไผ่หลิว ตำบลบ้านหลวง และตำบลดงตะงาว ออกจากการปกครองของอำเภอบ้านหมอ รวมตั้งเป็นกิ่งอำเภอดอนพุด จนกระทั่งเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 จึงมีพระราชกฤษฎีกา ยก ฐานะขึ้นเป็นอำเภอดอนพุด จนถึงปัจจุบัน

อำเภอตอนพุดตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอหนองโดน และอำเภอบ้านหมอ

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอบ้านหมอ อำเภอท่าเรือ อำเภอนครหลวง และอำเภอ

บางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอมหาราช และอำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. นโยบายตอนพุดโมเดล

ด้วยลักษณะภูมิประเทศของอำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มพื้นที่เหมาะสมแก่ การเพาะปลูกทางด้านเกษตรกรรม โดยอำเภอตอนพุดมีการใช้ประโยชน์จากที่ดินประเภทเกษตรกรรมทั้งสิ้น 33,875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 92 ของพื้นที่ทั้งหมด และที่ดินประเภทเกษตรกรรมของอำเภอตอนพุด มีสัดส่วนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวจำนวน 25,774 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 76 ของพื้นที่ดินประเภทเกษตรกรรมทั้งหมด โดยผลผลิตด้านเกษตรกรรมหลักของอำเภอตอนพุด ได้แก่ ข้าว

อำเภอตอนพุดมักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งเป็นประจำทุกปี ประกอบกับภาวะโลกร้อน ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดราคาพืชผลทางการเกษตร ทำให้เกษตรกรตอนพุดต้องแบกรับความเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนของราคาและยังมีความเสี่ยงต่อการประสบกับปัญหาต้นทุนทางการเกษตรที่มีราคาสูง ทำให้ผลผลิตภาพต่อไร่ขึ้นอยู่กับราคาที่ไม่แน่นอน อีกทั้งปัญหาวัชพืชรากน้ำยังเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระดับความรุนแรงของปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง เนื่องจากวัชพืชรากน้ำได้ชะลอการไหลของน้ำลัดในระดับต่ำกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ และยังเป็นแหล่งกำเนิดของเชื้อโรคอีกด้วย นอกจากนี้ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดของอำเภอตอนพุด ส่งผลให้ข้าราชการในอำเภอมักย้ายราชการบ่อย อีกทั้งอำเภอตอนพุดยังไม่ใช่อำเภอจุดหมายแรกในการเข้ามาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนของนักท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอำเภอ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ ด้วยหลายปัจจัยดังกล่าวทำให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอตอนพุดมีรายได้น้อย เยาวชนมักต้องย้ายถิ่นฐานเพื่อหาอาชีพในพื้นที่อื่น ส่งผลต่ออัตราการย้ายภูมิลำเนาออกจากอำเภอตอนพุดมีอัตราสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากไม่มีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ความผันผวนของราคาพืชผลทางการเกษตร

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวและนำอำเภอตอนพุดเปลี่ยนผ่านไปสู่เกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอตอนพุดจึงได้มีการส่งเสริมการเพาะปลูกพืชมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง ได้แก่ ผักโมโรเฮยะ, เห็ดมิลค์กี้, เห็ดยามาบานูชิตาเกะ, และข้าวเจ๊กเซยเสาให้ ซึ่งพืชเศรษฐกิจทั้ง 4 ชนิดนอกจากมูลค่าทาง

เศรษฐกิจสูงแล้ว ยังมีคุณค่าทางโภชนาการสูง สอดรับการกระแสโลกยุคปัจจุบันที่ผู้คนให้ความสำคัญกับการบริโภคพืช (Plant Based) และอาหารสุขภาพ (Healthy trend) มากยิ่งขึ้น

โครงการเริ่มต้นจากการสนับสนุนให้ประชาชนหันมาปลูกพืชที่มีมูลค่าสูง ควบคู่กับการปลูกข้าวแบบเดิม จึงได้เลือกพืชผล 4 ชนิดมานำร่อง ได้แก่ 1) ผักโมโรเฮยะ ที่มีวิตามินสูง 2) เห็ดมิลกี้ที่มีโปรตีนสูง 3) เห็ดยามาบูชิตาเกะ บำรุงสมอง 4) ข้าวเจ๊กเขยเสาไห้ ที่มีน้ำตาลต่ำ เหมาะกับผู้ป่วยเบาหวานที่มีจำนวนมากขึ้นทุกปี การเลือกพืชเหล่านี้อิงกับเทรนด์การรับประทาน Plant-Based แทนเนื้อสัตว์มากขึ้น รวมถึง Healthy Trend ที่ผู้บริโภคใส่ใจสุขภาพมากขึ้น

อำเภอดอนพุดยังจะมีการจัดตั้ง บริษัท ดอนพุด เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด เพื่อกระจายสินค้า ทำการค้าและเป็นจุดรับซื้อผลิตผล โดยมีส่วนราชการส่งเสริม บริษัทจะจำหน่ายสินค้าทั้งในรูปแบบแปรรูป สินค้าชุมชนและผักสด มีทั้งการขายปลีก-ส่งในประเทศและต่างประเทศ ส่งวัตถุดิบให้กับร้านอาหาร ทั้งยังวางแผนจะเปลี่ยนเป็นบริษัทวิสาหกิจชุมชนหลังจากดำเนินกิจการได้ 1 ปี โดยแบ่งรายได้ 70% ให้เป็นประโยชน์สาธารณะ อีก 30% คืนสู่เกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งร้านอาหารชื่อพยัญชนะ เพื่อนำเสนอคอร์สอาหารที่ใช้วัตถุดิบหลักทั้ง 4 และพืชผักในชุมชนมาประกอบอาหาร รวมถึงร้านของฝากชื่อวรรณยุกต์ ที่ขายของฝากและสินค้าแปรรูปจากวัตถุดิบทั้ง 4 (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน), 2566)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัญชลี งามผิว (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้านไปปฏิบัติพื้นที่จังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้าน ไปปฏิบัติพื้นที่จังหวัดนครนายก และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้าน ไปปฏิบัติพื้นที่จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง คือ อสม. หมอประจำบ้านที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 204 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความสำเร็จในการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้านไปปฏิบัติ 6 ด้าน ทดสอบค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.90 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและประสิทธิภาพใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสำเร็จของการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้านไปปฏิบัติในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านทรัพยากรนโยบาย ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่าง รพ.สต. กับ อสม. หมอประจำบ้าน และกิจกรรมเสริมแรง ปัจจัยด้านคุณสมบัติของ รพ.สต. ปัจจัยด้านเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และปัจจัยด้านด้านบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับมาก 2) สำหรับปัจจัยที่มีผล

ต่อประสิทธิผลด้านความสำเร็จในการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้าน ไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากรนโยบาย ปัจจัยด้านคุณสมบัติของ รพ.สต. และปัจจัยด้านบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ (p-value = .009, .004, <.001 ตามลำดับ)

ศศินภา รัตนยอดกฤษ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย 2) เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 400 คน จากประชากร 5,723 คน ที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการที่อุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2557 - สิงหาคม 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โย ยามาเน่ และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสถิติที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการให้บริการของอุทยานแห่งชาติภูเรือ อยู่ในระดับปานกลาง 2) การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือจังหวัดเลย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน เห็นว่าประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวยานพาหนะของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีสหสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดการพื้นที่ ($r = 0.54$) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวยานพาหนะและนันทนาการ ($r = 0.41$) ด้านจัดการทรัพยากร ($r = 0.47$) ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับสูง ($r = 0.81$)

อัญชลินทร์ สิงห์คำ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6901 2560 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับฟาร์มไก่เนื้อไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ รวมถึงปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ และล้มเหลวในการนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6901 2560 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มไก่เนื้อไปปฏิบัติในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า นโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6901 2560 เป็นนโยบายที่ไม่ได้บังคับแต่ดำเนินนโยบายภายใต้ความสมัครใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ตัวแสดงในนโยบายที่สำคัญ คือ กรมปศุสัตว์และหน่วยงานภายในกรมปศุสัตว์ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รวมถึงกลุ่มเป้าหมายในนโยบาย คือ เกษตรผู้เลี้ยงไก่เนื้อ ในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงในการปรับปรุงฟาร์มและบริหารจัดการฟาร์มให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามนโยบาย รวมถึงไม่พบการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือในการปรับปรุงฟาร์มให้ได้ตามข้อกำหนด หรือสนับสนุนด้านอื่นๆ ที่สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกรได้จึงทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อเพื่อผลิตไก่เนื้อเพื่อป้อนโรงงานแปรรูปไก่เพื่อการส่งออก มีสัดส่วนการรับรองมาตรฐานฟาร์มมากกว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เพื่อจำหน่ายในประเทศและเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อทั่วไป โดยปัจจัยที่ส่งผลอันดับหนึ่งต่อการนำนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรฉบับนี้ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนโยบาย และปัจจัยด้านทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ ส่วนปัจจัยสำคัญที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินนโยบายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และบุคลากร ปัจจัยด้านหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร

ณัฐฐา วงษ์แสง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายมาตรฐานฝีมือ แรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายมาตรฐานฝีมือ แรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติ และ 2) ศึกษาผลของการนำนโยบายมาตรฐานฝีมือ แรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานลพบุรี สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมาตรฐานนโยบายทรัพยากรของนโยบาย สำหรับผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติที่ทำงานในสถานประกอบการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลของการนำนโยบายมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติของสำนักงานพัฒนา ฝีมือแรงงานลพบุรี สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานลพบุรี แรงงานมีมาตรฐานฝีมือ ตามที่มาตรฐานกำหนด ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติสำหรับผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติที่ทำงานใน สถานประกอบการ แรงงานมีมาตรฐานฝีมือตามที่มาตรฐานกำหนด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ณัฐภัค สิงห์สำอางสกุล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการของวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัด

เชียงราย 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงรายการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 15 ท่าน คือ ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เลขานุการวิสาหกิจชุมชน ตัวแทนกรรมการวิสาหกิจชุมชน จำนวน 8 ท่าน และผู้นำชุมชนหรือผู้ปฏิบัติงานในด้านวิสาหกิจชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านวิสาหกิจชุมชน จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) กระบวนการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สามารถทำให้สมาชิกมีรายได้เสริมเกิดขึ้นในครัวเรือน ส่งผลให้สมาชิกมีความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2) การมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 4) ด้าน คือ 4.1) การฝึกอบรมวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างงานสร้างอาชีพ 4.2) การพัฒนาทักษะ โดยการประชุมสัมมนาและฝึกปฏิบัติ 4.3) การพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินการบัญชี และ 4.4) การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ 3) รูปแบบกระบวนการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย คือ การนำกระบวนการบริหารจัดการมาบูรณาการแบบเชิงพุทธ พบว่าปัจจัยสำคัญของการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนแบบเชิงพุทธ คือ ฐานเดิมทางสังคมที่ชุมชนเหล่านั้นมีอยู่เป็นฐานรากของการพัฒนา ประกอบด้วย ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคนจนถึงยุคปัจจุบัน เศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม โดยการบริหารจัดการแบบบูรณาการส่งผลให้ชุมชนและวิสาหกิจชุมชน มีความเจริญก้าวหน้า สามารถพึ่งพาตนเองได้ และนำพาวิสาหกิจชุมชนและสมาชิกให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย การมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีการสร้างงาน/สร้างอาชีพ การพึ่งพาตนเอง เกิดเครือข่าย และเกิดสวัสดิการต่างๆ

มานพ วุฒิก (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.2557 ไปปฏิบัติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลระบำ และตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัด อุทัยธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.2557 ไปปฏิบัติ ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลระบำ และ ตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของการดำเนินงานนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ไปสู่การปฏิบัติ ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลระบำ และ ตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2557 ไปสู่การปฏิบัติ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต.ระบำ และ ต.ลานสัก อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี ที่ผ่านการพิจารณาได้รับสิทธิในที่ดินจากนโยบายนี้ จำนวน 174 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์

เพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย และปัจจัยด้านการควบคุม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ ปัจจัยด้านสมรรถนะหน่วยงาน ปัจจัยด้านความร่วมมือ และปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมาย มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการนำนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.2557 ไปปฏิบัติ ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลระบำ และ ตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

พิมพาภรณ์ พิมพินิจ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนำนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และผลลัพธ์การดำเนินงานนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมของประชาชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และผลลัพธ์การดำเนินงานนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของการนำนโยบายไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ 3) เพื่อศึกษาความสอดคล้องความคิดเห็นของผลลัพธ์ในการดำเนินการนโยบาย ด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประชาชน กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน 4) เพื่อเสนอแนะรูปแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับน้อย ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคิดริเริ่ม ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการประเมิน อยู่ในระดับน้อยทั้งหมดตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แหล่งที่มาของนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย การได้รับความสนับสนุน การซับซ้อนในการบริหารงาน สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติ และการจัดสรรทรัพยากร อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมดตามลำดับ 3) ผลลัพธ์ในการดำเนินงานนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประชาชน กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานคือผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล และผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงินและการเติบโต 4) จัดทำข้อเสนอแนะรูปแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เป็นดังนี้ 1) ด้านประสิทธิผลและการบรรลุพันธกิจควรบรรจุหลักสูตรท้องถิ่นห้องเรียนสายน้ำให้กับทุกโรงเรียน 2) ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล ควรต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และเข้าร่วมโครงการเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับคนในชุมชน 3) ด้านงบประมาณ การเงิน และการเติบโตควรได้รับงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมจากรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างสม่ำเสมอ

พรพิมล สระทองปิง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ไปปฏิบัติในเขตตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการนำนโยบายมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ไปปฏิบัติ ในเขตตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อ

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ไปปฏิบัติในเขตตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการนำนโยบายมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ไปปฏิบัติในเขตตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ได้แก่วัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย ทรัพยากร นโยบาย การติดต่อสื่อสาร คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีความสัมพันธ์กับผลการนำนโยบายไปปฏิบัติในเขตตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ [Pearson Correlation (r)] เท่ากับ ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย ($r = .570$) ด้านทรัพยากรนโยบาย ($r = .631$) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($r = .718$) ด้านคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน ($r = .634$) และด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ($r = .789$) ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อริสรา กังวล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ไปปฏิบัติ ศึกษากรณีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสำเร็จของ การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการ นำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติและ 3) ปัญหา อุปสรรคและเสนอแนะ แนวทางการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ธนาคารกรุงเทพ มีการกำหนดแนวทางขั้นตอนและกระบวนการ ปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติได้แก่ด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ระบบการวัดผลและการ ประเมินผลงาน และมาตรการในการให้ทุนให้โทษ 3) ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ส่วนใหญ่คือ การที่ลูกค้าไม่ได้ให้ข้อมูลที่แท้จริงและครบถ้วนเพราะเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อธุรกิจ ดังนั้นควรมีการศึกษาการฟอกเงินเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

กัมปนาท พรพรหมวินิจ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนา ชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำ นโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ การวิจัยนี้ เป็นแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชาชนอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครและเทศบาลเมืองใน จังหวัดจันทบุรี จังหวัด ชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดระยอง จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ด้วยสูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.876 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยการศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน ที่เลือกโดยวิธีเจาะจงจากประชากร 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน คือ 1) นายกเทศมนตรี 2) ประธานสภาเทศบาล และ 3) ปลัดเทศบาล และจากการสนทนากลุ่ม 2 กลุ่ม มีผู้ร่วมสนทนากลุ่ม กลุ่มละ 10 คน คือ 1) ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาล 2) ประธานหรือรองประธานสภาเทศบาล ในเขตเทศบาลนครและเทศบาลเมืองในพื้นที่จังหวัดของภาคตะวันออก ซึ่งเลือกมาแบบเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีอุปมานวิเคราะห์และการตีความ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออก พบว่า โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ระดับปานกลาง ด้านการส่งเสริมอาชีพที่ดี อยู่ระดับปานกลาง ด้านความพึงพอใจของประชาชน อยู่ระดับปานกลาง และด้านความยั่งยืนของวิถีชุมชน อยู่ระดับปานกลาง ตามลำดับ โดยที่ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายที่อยู่ในระดับสูงสุด นั้นเนื่องจาก หน่วยงานเทศบาลและประชาชนมีความร่วมมือกันอย่างแท้จริงในการพัฒนาชุมชน ส่วนด้านความยั่งยืนของวิถีชุมชนที่อยู่ในระดับต่ำสุดนั้น เนื่องจากประชาชนมีความพึงพอใจเพื่อตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดค่านิยมสากล โดยละเลยมิติความเป็นมนุษย์ส่งผลให้เกิดสภาพการเสียดุลยภาพของการพัฒนาชุมชน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออก มี 3 ปัจจัยประกอบด้วย 8 ตัวแปร คือ (1) ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ มี 3 ตัวแปร ได้แก่ วัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์และประเมินผลได้ และการสนับสนุนทางการเมือง (2) ปัจจัยเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวแปร ได้แก่ สิ่งแวดล้อม การสนับสนุน และทรัพยากรธรรมชาติ และ (3) ปัจจัยการพัฒนาชุมชน มี 2 ตัวแปร ได้แก่ สถานภาพในชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยปัจจัยทั้ง 3 ดังกล่าว อธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกได้ร้อยละ 54.20 (Adjusted R² = 0.542) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออก ที่เสนอแนะประกอบด้วย การปฏิบัติที่สำคัญ 4 ประการคือ (1) ประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกต้องมีแนวทางการปฏิบัติ และหลักการดำเนินงานที่แตกต่างกล่าวคือ การพัฒนาที่มุ่งเน้นพื้นที่หมู่บ้าน และชุมชนควรคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่าง ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน (2) ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกควรส่งเสริมการประกอบอาชีพฝึกอาชีพ การสร้างงาน และจ้างงานในชุมชน รวมถึงการพัฒนาผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องตาม (3) ด้านเศรษฐกิจพอเพียงควรมีการ

ปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้ดีขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างประหยัด การบำรุงรักษาและบำบัดมลพิษ และ (4) ด้านการพัฒนาชุมชนควรให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน การนำเสนอโครงการต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สุนทรี โทบุรี (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี จำนวน 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ T-test และ f-test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศ อายุ สถานภาพและรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยศึกษาการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายตอนพูดโมเดล จำนวน 55 คน และเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนในพื้นที่อำเภอตอนพูด จำนวน 1,081 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,136 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตอนพูด, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie, & Morgan (วารสาร ทรัพย์รุ่งทอง, 2564, หน้า 84) ทำการเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยสัดส่วนและใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสถานะผู้ร่วมโครงการ ได้จำนวนตัวอย่างดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานะผู้ร่วมโครงการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะทำงาน	55	14
เกษตรกร	1,081	271
รวม	1,136	285

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานะผู้ร่วมโครงการ แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอ ดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย 2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย 3) ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน 4) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) เป็นการวัดเพื่อแสดงระดับ 5 ระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก

คะแนน 3 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอ ดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) ความพึงพอใจของประชาชน แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) เป็นการวัดเพื่อแสดงระดับ 5 ระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก

คะแนน 3 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิดและให้ครอบคลุมปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายตอนพูด โมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเป็นฉบับ ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแบบสอบถามที่ตามให้อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้อง และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Item Objective Congruence Index : IOC) โดยให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ 1 = สอดคล้อง, 0 = ไม่แน่ใจ, -1 = ไม่สอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเท่ากับ 1.00

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2) นายคำรณ เทือกสุบรรณ

ตำแหน่ง ปลัดอำเภอตอนพูด หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง

3) นางสาววันวิสาข์ ศรีศักดิ์วิชัย

ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอตอนพูด

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .944 เป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม และนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

1. การแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน ด้วยตนเอง

2. จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 285 ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของแบบสอบถาม และนำข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 285 ชุด มาลงรหัสใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานะผู้ร่วมโครงการ วิเคราะห์โดยสถิติการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูดจังหวัดสระบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย 2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย 3) ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน 4) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงได้ดังนี้ (Best, 1997, p. 190)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูดจังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) การมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) ความพึงพอใจของประชาชน ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงได้ดังนี้ (Best, 1997, p. 190)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage) มีสูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 35)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (mean) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนตัวอย่าง

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544, หน้า 35)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	ขนาดของตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ การหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานะผู้ร่วมโครงการ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (n = 285 คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	105	36.84
ชาย	180	63.16
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	58	20.35
ระหว่าง 30-45 ปี	115	40.35
ระหว่าง 46-60 ปี	88	30.88
สูงกว่า 60 ปี	24	8.42
3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	121	42.46
10,000-20,000 บาท	140	49.12
สูงกว่า 20,000 บาท	24	8.42
4. สถานะผู้ร่วมโครงการ		
คณะทำงาน (หัวหน้าส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)	14	4.91
เกษตรกร	271	95.09

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63.16 อายุระหว่าง 30-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.35 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.12 และสถานะผู้ร่วมโครงการเป็น เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 95.09

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย 2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย 3) ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน 4) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และ 5) ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตาราง 3-8

ตาราง 3 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	4.55	0.251	มากที่สุด
2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย	4.57	0.261	มากที่สุด
3. ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน	4.54	0.247	มากที่สุด
4. ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	4.58	0.243	มากที่สุด
5. ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ	4.62	0.238	มากที่สุด
ภาพรวม	4.57	0.167	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.167) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.238) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.243) ด้านทรัพยากรของนโยบาย ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.261) ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.251) และด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.247)

ตาราง 4 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย

ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายดอนพุดโมเดล	4.78	0.426	มากที่สุด
2. นโยบายดอนพุดโมเดลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.46	0.513	มาก
3. นโยบายดอนพุดโมเดลสอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของอำเภอดอนพุด	4.53	0.534	มากที่สุด
4. นโยบายดอนพุดโมเดลมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียดชัดเจน	4.50	0.515	มาก
5. นโยบายดอนพุดโมเดลมีมาตรฐานชัดเจน สามารถวัดผล การปฏิบัติได้	4.57	0.517	มากที่สุด
6. นโยบายดอนพุดโมเดลเป็นนโยบายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ	4.47	0.534	มาก
ภาพรวม	4.55	0.251	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.251) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายดอนพุดโมเดล ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.426) นโยบายดอนพุดโมเดลมีมาตรฐานชัดเจน สามารถวัดผลการปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.517) และนโยบายดอนพุดโมเดลสอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของอำเภอดอนพุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.534) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.513)

ตาราง 5 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านทรัพยากรของนโยบาย

ด้านทรัพยากรของนโยบาย	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน	4.50	0.535	มาก
2. ที่ทำการปกครองอำเภอดอนพุดจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล	4.58	0.508	มากที่สุด
3. นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับสนับสนุนด้านเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ	4.65	0.513	มากที่สุด
4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลให้ความรู้และให้บริการเกษตรกรอย่างเหมาะสมเท่าเทียมกัน	4.50	0.522	มาก
5. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์	4.60	0.499	มากที่สุด
ภาพรวม	4.57	0.261	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านทรัพยากรของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.261) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.513) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.499) และที่ทำการปกครองอำเภอดอนพุดจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.508) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.535)

ตาราง 6 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน

ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลก่อนการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง	4.59	0.500	มากที่สุด
2. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี	4.50	0.522	มาก
3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ	4.57	0.517	มากที่สุด
4. มีการสื่อสารเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายดอนพุดโมเดลไปยังฝ่ายต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับอย่างชัดเจน	4.55	0.512	มากที่สุด
5. มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน	4.47	0.514	มาก
ภาพรวม	4.54	0.247	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.247) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลก่อนการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.500) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.517) และมีการสื่อสารเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายดอนพุดโมเดลไปยังฝ่ายต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.512) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการประชุมพูดคุย

ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.514)

ตาราง 7 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของนโยบายดอนพุดโมเดล	4.57	0.503	มากที่สุด
2. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลไปในทิศทางเดียวกัน	4.62	0.485	มากที่สุด
3. เมื่อมีการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือทุกครั้ง	4.58	0.508	มากที่สุด
4. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนโยบายดอนพุดโมเดล ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ แสดงออกถึงความกระตือรือร้นหรือให้การยอมรับที่จะปฏิบัติตาม	4.45	0.546	มาก
5. เจ้าหน้าที่อุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างเต็มที่	4.68	0.495	มากที่สุด
ภาพรวม	4.58	0.243	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.243) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างเต็มที่ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.495) เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.485) และเมื่อมีการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.508) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนโยบายดอนพุดโมเดล ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นหรือให้การยอมรับที่จะปฏิบัติตาม ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.546)

ตาราง 8 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ	ระดับปัจจัย		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. อำเภอดอนพุดให้การสนับสนุนนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง	4.72	0.448	มากที่สุด
2. สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดจำหน่ายสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล	4.66	0.482	มากที่สุด
3. สินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดลสามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้	4.53	0.521	มากที่สุด
4. ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล	4.69	0.472	มากที่สุด
5. สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ความสนใจทำข่าวนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.521	มากที่สุด
ภาพรวม	4.62	0.238	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.238) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอดอนพุดให้การสนับสนุนนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.448) ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.472) และสถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดจำหน่ายสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.482) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ความสนใจทำข่าวนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.521)

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ 3) ด้านความพึงพอใจของประชาชน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตาราง 9-12

ตาราง 9 ระดับประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี ภาพรวม

ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติ	ระดับประสิทธิภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย	4.53	0.246	มากที่สุด
2. ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.55	0.255	มากที่สุด
3. ด้านความพึงพอใจของประชาชน	4.59	0.245	มากที่สุด
ภาพรวม	4.56	0.193	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.193) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความพึงพอใจของประชาชน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.245) ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.255) และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.246)

ตาราง 10 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย	ระดับประสิทธิผล		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตามวัตถุประสงค์	4.77	0.475	มากที่สุด
2. ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบาย ดอนพุดโมเดลมีคุณภาพและปริมาณสูง	4.33	0.499	มาก
3. การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วม นโยบายดอนพุดโมเดลเป็นไปตามความต้องการของ ตลาด	4.43	0.537	มาก
4. ราคาของสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วม นโยบายดอนพุดโมเดลเป็นไปตามเป้าหมาย	4.51	0.535	มากที่สุด
5. เกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับความช่วยเหลือทั้งการ ดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม	4.53	0.514	มากที่สุด
6. มีความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง	4.63	0.491	มากที่สุด
ภาพรวม	4.53	0.246	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.246) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.475) มีความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.491) และเกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับความช่วยเหลือทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.514) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลมีคุณภาพและปริมาณสูง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.499)

ตาราง 11 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี	ระดับประสิทธิผล		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. นโยบายดอนพุดโมเดล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่	4.56	0.517	มากที่สุด
2. เกษตรกรในพื้นที่ ที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้	4.53	0.514	มากที่สุด
3. เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีบ้านอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี	4.65	0.494	มากที่สุด
4. หลังร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรอยู่พร้อมหน้ากัน และมีงานทำทุกคน	4.54	0.507	มากที่สุด
5. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดลมีความสุขกับบ้านพักอาศัยและการทำเกษตรในปัจจุบัน	4.49	0.521	มาก
ภาพรวม	4.55	0.255	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.255) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีบ้านอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.494) นโยบายดอนพุดโมเดล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.517) และหลังร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรอยู่พร้อมหน้ากัน และมีงานทำทุกคน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.507) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดลมีความสุขกับบ้านพักอาศัยและการทำเกษตรในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.521)

ตาราง 12 ระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัด
สระบุรี ด้านความพึงพอใจของประชาชน

ด้านความพึงพอใจของประชาชน	ระดับประสิทธิผล		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายตอนพูดโมเดล พอใจกับการช่วยเหลือการปลูกผัก การแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร	4.58	0.502	มากที่สุด
2. เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายตอนพูดโมเดล มีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลางเพื่อจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง	4.52	0.507	มากที่สุด
3. สินค้าทางการเกษตรของนโยบายตอนพูดโมเดล มีคุณภาพ และราคาที่เป็นธรรม	4.58	0.515	มากที่สุด
4. ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้ การดำเนินการ โดยการนำไปใช้ด้านสาธารณประโยชน์	4.61	0.496	มากที่สุด
5. การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายตอนพูดโมเดลเป็นวงกว้าง	4.67	0.493	มากที่สุด
ภาพรวม	4.59	0.245	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี ด้านความพึงพอใจของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.245) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายตอนพูดโมเดลเป็นวงกว้าง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.493) ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้ การดำเนินการ โดยการนำไปใช้ด้านสาธารณประโยชน์ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.496) และ เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายตอนพูดโมเดล พอใจกับการช่วยเหลือการปลูกผัก การแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.502) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายตอนพูดโมเดล มีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลางเพื่อจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.507)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายดอนพุดโมเดล และเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนในพื้นที่อำเภอดอนพุด จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 30-45 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท และสถานะผู้ร่วมโครงการเป็น เกษตรกร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย และด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ นโยบายดอนพุดโมเดล นโยบายดอนพุดโมเดลมีมาตรฐานชัดเจน สามารถวัดผลการปฏิบัติได้ และนโยบายดอนพุดโมเดลสอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของอำเภอดอนพุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้

2.2 ด้านทรัพยากรของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และที่ทำการปกครองอำเภอดอน

พุดจัดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน

2.3 ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลก่อนการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ และมีการสื่อสารเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายดอนพุดโมเดลไปยังฝ่ายต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน

2.4 ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทิศเวลาให้การปฏิบัติงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างเต็มที่ เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อมีการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือทุกครั้ง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนโยบายดอนพุดโมเดล ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นหรือให้การยอมรับที่จะปฏิบัติตาม

2.5 ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอดอนพุดให้การสนับสนุนนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล และสถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดจำหน่ายสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ความสนใจทำข่าวนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างต่อเนื่อง

3. ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความพึงพอใจของประชาชน ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง และเกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับความ

ช่วยเหลือทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลมีคุณภาพและปริมาณสูง

3.2 ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีบ้านอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี นโยบายดอนพุดโมเดล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ และหลังร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรอยู่พร้อมหน้ากัน และมีงานทำทุกคน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดลมีความสุขกับบ้านพักอาศัยและการทำเกษตรในปัจจุบัน

3.3 ด้านความพึงพอใจของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นวงกว้าง ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้ การดำเนินการ โดยการนำไปใช้ด้านสาธารณสุขประโยชน์ และ เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล พอใจกับการช่วยเหลือการปลูกผัก การแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลางเพื่อจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพิจารณารายด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นโยบายดอนพุดโมเดลมีวัตถุประสงค์หลักที่ชัดเจน คือ เพื่อส่งเสริมการจ้างงานแก่บุคคลผู้สมควรได้รับการส่งเสริม การแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน สังคมหรือสิ่งแวดล้อม หรือประโยชน์อื่นหรือค้ำประกันประโยชน์ให้แก่สังคมในหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของมานพ วุฒิกร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.2557 ไปปฏิบัติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลระบำ และตำบลลานสัก อำเภอลานสัก จังหวัด อุทัยธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ที่ทำการ

ปกครองอำเภอตอนพูดให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชลี งามผิว (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้านไปปฏิบัติพื้นที่ จังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จของการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้านไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรนโยบาย อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นโยบายตอนพูดโมเดลมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับก่อนการปฏิบัติงานจึงมีความชัดเจนไปด้วย ประชาชนและเจ้าหน้าที่จึงได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง นอกจากนี้ นโยบายตอนพูดโมเดลได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชลีรินทร์ สิงห์คำ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6901 2560 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับฟาร์มไก่เนื้อไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินนโยบายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และบุคลากร ปัจจัยด้านหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร 4) ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และหัวหน้าส่วนราชการอำเภอตอนพูด มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มโครงการและนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยที่อุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติงานตามนโยบายตอนพูดโมเดลอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชลีรินทร์ สิงห์คำ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6901 2560 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับฟาร์มไก่เนื้อไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินนโยบายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และบุคลากร ปัจจัยด้านหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร และ 5) ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ อำเภอตอนพูดให้การสนับสนุนนโยบายตอนพูดโมเดลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง แต่ละหน่วยงานมาประสานความร่วมมือในลักษณะเกื้อกูลกัน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการช่วยเหลือ จนสามารถแก้ไขปัญหาทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมพ์ภาภรณ์ พิมพ์นิจ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนำนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ ด้านการได้รับความสนับสนุน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ประสิทธิภาพของการนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี โดยพิจารณารายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นโยบายตอนพูดโมเดลมีความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ อย่าง

ต่อเนื่อง เกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับความช่วยเหลือทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัมปนาท พรพรหมวินิจ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการ นำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการนำ นโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ หลังเกษตรกรเข้าร่วมโครงการนโยบายดอนทุดโมเดล สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรอยู่พร้อมหน้า กัน และมีงาน มีที่พักอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ดีขึ้น ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐภักดิ์ สิงห์สำอางสกุล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การ ถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร สามารถทำให้สมาชิกมีรายได้เสริมเกิดขึ้นในครัวเรือน ส่งผลให้สมาชิกมีความเป็นอยู่และมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และ 3) ด้านความพึงพอใจของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็น เช่นนี้เพราะ ประชาชนในพื้นที่ต่างได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้ และมีการประชาสัมพันธ์ โครงการผ่านสื่อต่างๆ มากมาย ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายดอนทุดโมเดลเป็นวงกว้าง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของศศิณิภา รัตนยอดกฤษ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอยู่ใน ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายดอนทุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนทุด จังหวัด สระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนทุดโมเดลไปปฏิบัติ ในข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน มาเป็นข้อเสนอแนะทั่วไป ดังนี้

1.1 ด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นโยบาย ดอนทุดโมเดลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้น อำเภอดอนทุด จังหวัด สระบุรี ควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามได้ อย่างถูกต้อง

1.2 ด้านทรัพยากรของนโยบาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นโยบายดอนทุดโมเดล ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยงานควร

ดำเนินงานภายใต้แผนงานที่สอดคล้องกัน เพื่อนำงบประมาณที่ได้ของแต่ละหน่วยงานมาสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการตอนพูดโมเดลร่วมกัน

1.3 ด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนโยบายตอนพูดโมเดล เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน ดังนั้น ควรจัดให้มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ให้มีความเข้าใจและมีการรับรู้ที่ตรงกัน

1.4 ด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนโยบายตอนพูดโมเดล ดังนั้น ควรจัดให้มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงแนวทางและการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานให้ทุกคนในโครงการเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

1.5 ด้านการได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ความสนใจทำข่าวนโยบายตอนพูดโมเดลอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดความสนใจในผลิตภัณฑ์ และหาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า ทั้งขายสินค้าผ่านหน้าร้าน และช่องทางออนไลน์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะทำงานและเกษตรกร เพื่อหาข้อมูลเชิงลึกในปัจจุบันที่มีผลต่อประสิทธิภาพของนโยบายตอนพูดโมเดล อำเภอตอนพูด จังหวัดสระบุรี

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2566). **โครงการอำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน**. สระบุรี: ผู้แต่ง.
- กัมปนาท พรพรหมวินิจ. (2558). **ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาชุมชนไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออก**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. (2552). **ประสิทธิผล**. สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2566, จาก <http://www.itie.org/eqi/modules.php?name=Journal&display&jid=948>
- จังหวัดสระบุรี. (2566). **แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี พ.ศ. 2566 – 2570**. สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2566, จาก <http://www.saraburi.go.th/web2/strategy?cid=2>
- จุมพล หนีมพานิช. (2554). **การบริหารและการพัฒนาองค์การ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนะบุรณ์ อินทรพันธุ์. (2560). **การพัฒนากระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในระดับชุมชน ด้วยทุนทางสังคม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐธา วินิจฉัยภาค. (2554). **นโยบายสาธารณะ แนวทางในการศึกษาแบบสหวิทยาการ**. กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารตำรา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐธา วงษ์แสง. (2564). **การนำนโยบายมาตรฐานฝีมือ แรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานลพบุรี**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐศักดิ์ สิงห์สำอางสกุล. (2562). **การถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนบ้านเจ้าคุณแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทรงเกียรติ ม้าอูตสำห. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ในเขตอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- บพิธ รัตนบุรี. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการศูนย์บริการ
จุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ไปปฏิบัติ ศึกษากรณี สำนักงานเขตสายไหม
กรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2552). การเมืองท้องถิ่น การเมืองของใคร โดยใคร และเพื่อใคร. นนทบุรี:
อักษร.
- พรพิมล สระทองปิง. (2560). การนำนโยบายมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ
5 ล้านบาท) ไปปฏิบัติในเขตตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. การ
ค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัชรพัชร ศรีธัญญานนท์. (2566). ดอนพุดโมเดล. *เทศาภิบาล*, 118(12), 39-41.
- พัชรลี สิโรรส. (2558). *เปิดกล่องนโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิมพาภรณ์ พิมพิณิจ. (2560). รูปแบบการนำนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มยุรี อนุมานราชธน. (2556). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มานพ วุฒิกิจ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.2557 ไป
ปฏิบัติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลระบำ และตำบลลานสัก อำเภอลานสัก
จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- รัชฎา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2558). การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมี
ส่วนร่วมของเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รัสมิ์กร นพจรกุล, และณัตติฤดี เจริญรักษ์. (2563). *นโยบายสาธารณะ : เรื่องใหญ่ ที่ใกล้ตัว*. สืบค้น
มกราคม 13, 2567, จาก <https://ippd.or.th/survey-non-survey/>
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- วรเดช จันทรศร. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (An integrated theory of
public policy implementation)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สมาคมนักวิจัย
มหาวิทยาลัยไทย.
- _____. (2554). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: กราฟิคฟอร์แมท (ไทยแลนด์).
- _____. (2556). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (An integrated theory of
public policy implementation)* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.

- วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2564). **ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์**. นครสวรรค์: ริมปิง., อ้างจาก Krejcie, R.V., & Morgan, D.W., (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- วิทยา ด้านอำนวยการ. (2546). **การบริหาร**. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูเคชั่น.
- ศศิชา สืบแสง. (2560). **นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ**. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ.
- ศศิณา รัตนยอดกฤษ. (2565). **ประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2557). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2555). **นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์ และ กระบวนการ** (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมพิศ สุขแสน. (2551). **นโยบายสาธารณะและการวางแผน**. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ. (2553). **ทฤษฎีและการประยุกต์** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด. (2566). **ข้อมูลการจัดเก็บ จปฐ**. สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2566, จาก <https://district.cdd.go.th/th/donphut>
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน). (2566). **ความสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าและยั่งยืน เปิดแนวคิด 28 ผลงาน ผู้คว้ารางวัลจากเวที Creative Excellence Awards 2023**. สืบค้น มกราคม 13, 2567, จาก <https://www.cea.or.th/th/single-research/Creative-Excellence-Awards-2023-review>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี**. สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2566, จาก <https://www.nso.go.th/nsoweb/index>
- สุนทร โทบุรี. (2557). **ประสิทธิผลการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโล๊ะ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุภาพร บัวกต. (2563). **ประสิทธิผลการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- สุภาพรณม์ วงศ์กรเขาวลิต. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของจิตอาสาในองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร กรณีศึกษา : มูลนิธิแสงธรรมส่องหล้า กรุงเทพมหานคร.** การค้นคว้าปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อริสรา กังวล. (2559). **การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ไปปฏิบัติ ศึกษากรณีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน).** การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- อัญชลินทร์ สิงห์คำ. (2565). **การนำนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 6901 2560 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับฟาร์มไก่เนื้อไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์เขต 1.** การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อัญชลี งามผิว. (2567). **ประสิทธิผลของการนำนโยบาย อสม. หมอประจำบ้านไปปฏิบัติพื้นที่จังหวัดนครนายก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อาณัติ เดชจิตร. (2560). **นโยบายสาธารณะ. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์.**
- อาภรณ์ อ่อนคง. (2566). **ประสิทธิผล (Effectiveness).** สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2566, จาก https://aporn123.blogspot.com/2013/06/blog-post_28.html
- Anderson, J. E. (1994). **Public Policy-Making : Introduction.** New York : Houghton Mifflin
- Best, J.W. (1997). **Research in Education (2nd ed.).** New Jersey : Prentice - Hall.
- Dunn, W. N. (1994). **Public policy analysis: An introduction (2nd ed.).** Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Dye, Thomas R. (1998). **Understanding Public Policy (5th ed).** New Jersey : Prentice – Hall.
- Pressman, J.L., & Widavsky, A. (1984). **Implementation. Berkely.** California : University of California Press.
- Randall B., & Grace A. (1982). **Bureaucracy and policy implementation.** Homewood Il: The Dorsey Press.
- Van Meter, D. S., & Van Horn, C. E. (1975). **The policy Implementation Process. Conceptual Framework. Administration & Society, 9(4), 445-487.**

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เต๊ะชั้นหมาก
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
2. นายคำรณ เทือกสุบรรณ
ตำแหน่ง ปลัดอำเภอดอนพุด หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง อำเภอดอนพุด
จังหวัดสระบุรี
3. นางสาววันวิสาข์ ศรีศักดิ์วิชัย
ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
 ที่ มนส.๐๐๓๐/๒๕๖๗ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๒. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวนิภา โพธิ์นามน นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 รัฐประศาสนศาสตร์ กำลังดำเนินการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายดอนหุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอ
 ดอนหุด จังหวัดสระบุรี โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รุ่งทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พิจารณาเห็น
 ว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบ
 เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตน์เสริมพงศ์)
 คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๕/๐๕๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายคำรณ เทือกสุบรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวนิภา โพธิ์นามน นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ กำลังดำเนินการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอ
ดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ททรัพย์รวงทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พิจารณาเห็นว่า
ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตน์เสริมพงศ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐, ๐ ๓๖๔๒ ๗๔๘๕ - ๙๓ ต่อ ๔๐๐๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_huso@lawasri.tru.ac.th

ที่ อว ๐๖๒๘.๐๕/๐๕๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาววันวิสาข์ ศรีศักดิ์วิชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงการการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวนิภา โพธิ์นามน นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ กำลังดำเนินการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตอนพูดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอ
ตอนพูด จังหวัดสระบุรี โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พิจารณาเห็นว่า
ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนักศึกษาจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตน์เสริมพงศ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐, ๐ ๓๖๔๒ ๗๔๘๕ - ๙๓ ต่อ ๔๐๐๑๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban_huso@lawasri.tru.ac.th

ภาคผนวก ค

ตารางสรุปค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามงานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดล ไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อวัดความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เตชะชั้นหมาก
- 2) นายคำรณ เทือกสุบรรณ
- 3) นางสาววันวิสาข์ ศรีศักดิ์วิชัย

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสอดคล้องกับเนื้อหาโดยมีการแปลผล ดังนี้

คะแนน 1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

คะแนน 0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

คะแนน -1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1.	เพศ ( ) 1. หญิง ( ) 2. ชาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.	อายุ ( ) 1. ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 2. ระหว่าง 31-45 ปี ( ) 3. ระหว่าง 46-60 ปี ( ) 4. สูงกว่า 60 ปี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ( ) 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ( ) 2. 10,001 – 20,000 บาท ( ) 3. สูงกว่า 20,000 บาท	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
4.	สถานะผู้ร่วมโครงการ ( ) คณะทำงาน (หัวหน้าส่วน ราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ( ) เกษตรกร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

แบบสอบถามนี้ มีความต้องการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โปรดอ่านและพิจารณาตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ข้อ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสอดคล้องกับเนื้อหาโดยมีการแปลผล ดังนี้
 คะแนน 1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
 คะแนน 0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
 คะแนน -1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
	1. วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย							
1.1	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายดอนพุดโมเดล	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.2	นโยบายดอนพุดโมเดลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.3	นโยบายดอนพุดโมเดลสอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของอำเภอดอนพุด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.4	นโยบายดอนพุดโมเดลมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียดชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.5	นโยบายดอนพุดโมเดลมีมาตรฐานชัดเจนสามารถวัดผลการปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.6	นโยบายดอนพุดโมเดลเป็นนโยบายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
2. ทรัพยากรของนโยบาย								
2.1	นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการจัดสรรงบประมาณเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	ควรแยกข้อ - ถ้าเหมาะสมแต่ไม่เพียงพอ - ไม่เหมาะสมแต่เพียงพอจะตอบอย่างไร
2.2	ที่ทำการปกครองอำเภอดอนพุดจัดเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.3	นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.4	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลให้ความรู้และให้บริการเกษตรกรอย่างเหมาะสมเท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.5	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลความเข้าใจในวัตถุประสงค์เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3. การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน								
3.1	มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลก่อนการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.2	มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.3	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
	3.การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน (ต่อ)							
3.4	มีการสื่อสารเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายดอนพุดโมเดลไปยังฝ่ายต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.5	มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ผู้เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
	4. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ							
4.1	เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายดอนพุดโมเดล	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
4.2	เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลไปในทิศทางเดียวกัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
4.3	เมื่อมีการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือทุกครั้ง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
4.4	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนโยบายดอนพุดโมเดล ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นหรือให้การยอมรับที่จะปฏิบัติตาม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
4.5	เจ้าหน้าที่อุทิศเวลาให้การปฏิบัติงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
	5. การได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงาน ต่างๆ							
5.1	อำเภอดอนพุดให้การสนับสนุนนโยบาย ดอนพุดโมเดลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
5.2	สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการ จัดจำหน่ายสินค้าจากนโยบายดอนพุด โมเดล	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
5.3	สินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดลสามารถ ตอบสนองความต้องการของสถาน ประกอบการได้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
5.4	ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจสินค้าจาก นโยบายดอนพุดโมเดล	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
5.5	สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ ความสนใจทำข่าวนโยบายดอนพุดโมเดล อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความสอดคล้องกับเนื้อหาโดยมีการแปลผล ดังนี้
 คะแนน 1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
 คะแนน 0 คือ ไม่แนใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
 คะแนน -1 คือ แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
	1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย							
1.1	นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.2	ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลมีคุณภาพและปริมาณสูง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.3	การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นไปตามความต้องการของตลาด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.4	ราคาของสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นไปตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.5	เกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับความช่วยเหลือทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
1.6	มีความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			รวม	IOC	แปลผล	ข้อความปรับปรุง
		ผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
	2. การมีคุณภาพชีวิตที่ดี							
2.1	นโยบายดอนพุดโมเดล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.2	เกษตรกรในพื้นที่ ที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.3	เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีบ้านอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.4	หลังร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรอยู่พร้อมหน้ากัน และมีงานทำทุกคน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
2.5	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดลมีความสุขกับบ้านพักอาศัยและการทำงานเกษตรในปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
	3. ความพึงพอใจของประชาชน							
3.1	เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล พอใจกับการช่วยเหลือการปลูกผัก การแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.2	เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลาง เพื่อจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.3	สินค้าทางการเกษตรของนโยบายดอนพุดโมเดล มีคุณภาพ และราคาที่เป็นธรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.4	ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้ การดำเนินการ โดยการนำไปใช้ด้านสาธารณประโยชน์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	
3.5	การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นวงกว้าง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง	

ภาคผนวก ง
ตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.944	42

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1.1	186.83	160.489	.541	.943
a1.2	186.90	160.576	.512	.943
a1.3	186.87	157.913	.649	.942
a1.4	187.03	160.516	.507	.943
a1.5	187.10	158.783	.519	.943
a1.6	187.07	160.271	.466	.943
a2.1	187.10	157.886	.528	.943
a2.2	187.07	160.547	.508	.943
a2.3	187.00	157.517	.504	.943

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a2.4	187.17	161.523	.350	.944
a2.5	186.80	160.097	.592	.943
a3.1	186.83	161.592	.449	.943
a3.2	187.07	160.202	.470	.943
a3.3	187.03	158.171	.612	.942
a3.4	186.80	161.545	.467	.943
a3.5	187.00	160.345	.457	.943
a4.1	187.00	161.103	.459	.943
a4.2	186.87	160.464	.531	.943
a4.3	186.80	163.752	.279	.944
a4.4	186.83	159.247	.646	.942
a4.5	186.83	162.213	.397	.944
a5.1	186.73	162.892	.384	.944
a5.2	186.97	158.930	.558	.943
a5.3	187.03	159.344	.476	.943
a5.4	186.83	160.075	.500	.943
a5.5	186.83	161.040	.495	.943
b1.1	186.87	160.602	.453	.943
b1.2	187.13	160.809	.438	.944
b1.3	186.97	158.723	.516	.943
b1.4	187.00	158.345	.540	.943
b1.5	186.90	156.369	.678	.942
b1.6	187.13	158.326	.619	.942
b2.1	186.90	158.921	.567	.943
b2.2	186.90	156.714	.655	.942
b2.3	186.90	154.921	.775	.941
b2.4	186.97	158.516	.587	.942

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b2.5	186.83	160.075	.500	.943
b3.1	186.90	158.714	.582	.943
b3.2	187.00	159.034	.549	.943
b3.3	187.00	157.310	.607	.942
b3.4	186.83	160.833	.444	.943
b3.5	186.87	159.568	.528	.943

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปสู่การปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ให้ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

- หญิง
 ชาย

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี
 ระหว่าง 30-45 ปี
 ระหว่าง 46-60 ปี
 สูงกว่า 60 ปี

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ต่ำกว่า 10,000 บาท
 10,000-20,000 บาท
 สูงกว่า 20,000 บาท

4. สถานะผู้ร่วมโครงการ

- คณะทำงาน (หัวหน้าส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
 เกษตรกร

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

คะแนน 5 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก

คะแนน 3 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย						
1.1	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์นโยบายดอนพุดโมเดล					
1.2	นโยบายดอนพุดโมเดลมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้					
1.3	นโยบายดอนพุดโมเดลสอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของอำเภอดอนพุด					
1.4	นโยบายดอนพุดโมเดลมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียดชัดเจน					
1.5	นโยบายดอนพุดโมเดลมีมาตรฐานชัดเจน สามารถวัดผลการปฏิบัติได้					
1.6	นโยบายดอนพุดโมเดลเป็นนโยบายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ					
2. ทรัพยากรของนโยบาย						
2.1	นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน					
2.2	ที่ทำการปกครองอำเภอดอนพุดจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. ทรัพยากรของนโยบาย (ต่อ)						
2.3	นโยบายดอนพุดโมเดลได้รับสนับสนุนด้านเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ					
2.4	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลให้ความรู้และให้บริการเกษตรกรอย่างเหมาะสมเท่าเทียมกัน					
2.5	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนำมาปฏิบัติถูกต้องตามวัตถุประสงค์					
3. การสื่อสารระหว่างหน่วยงาน						
3.1	มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลก่อนการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง					
3.2	มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นอย่างดี					
3.3	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนโยบายดอนพุดโมเดลได้รับการแนะนำด้านเทคนิคและความช่วยเหลือจากเกษตรกรจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ					
3.4	มีการสื่อสารเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายดอนพุดโมเดลไปยังฝ่ายต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกลำดับอย่างชัดเจน					
3.5	มีการประชุมพูดคุยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล เพื่อตอบข้อซักถามและทำความเข้าใจในนโยบายตรงกัน					
4. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ						
4.1	เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายดอนพุดโมเดล					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ						
4.2	เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลไปในทิศทางเดียวกัน					
4.3	เมื่อมีการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือทุกครั้ง					
4.4	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนโยบายดอนพุดโมเดล ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นหรือให้การยอมรับที่จะปฏิบัติตาม					
4.5	เจ้าหน้าที่อุทิศเวลาให้การปฏิบัติงานตามนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างเต็มที่					
5. การได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ						
5.1	อำเภอดอนพุดให้การสนับสนุนนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง					
5.2	สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดจำหน่ายสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล					
5.3	สินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดลสามารถตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการได้					
5.4	ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจสินค้าจากนโยบายดอนพุดโมเดล					
5.5	สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ให้ความสนใจทำข่าวนโยบายดอนพุดโมเดลอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

คะแนน 5 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก

คะแนน 3 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อย

คะแนน 1 หมายถึง คำถามข้อนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านน้อยที่สุด

ข้อ	ประสิทธิภาพของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	ระดับความคิดเห็น				
1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย						
1.1	นโยบายดอนพุดโมเดลบรรลุตามวัตถุประสงค์					
1.2	ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลมีคุณภาพและปริมาณสูง					
1.3	การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นไปตามความต้องการของตลาด					
1.4	ราคาของสินค้าทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นไปตามเป้าหมาย					
1.5	เกษตรกรผู้ปลูกผักได้รับความช่วยเหลือทั้งการดำเนินงานและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม					
1.6	มีความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆอย่างต่อเนื่อง					
2. การมีคุณภาพชีวิตที่ดี						
2.1	นโยบายดอนพุดโมเดล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่					
2.2	เกษตรกรในพื้นที่ ที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้					

ข้อ	ประสิทธิผลของการนำนโยบายดอนพุดโมเดลไปปฏิบัติของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	ระดับความคิดเห็น				
2. การมีคุณภาพชีวิตที่ดี (ต่อ)						
2.3	เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีบ้านอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี					
2.4	หลังร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดล สมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรอยู่พร้อมหน้ากัน และมีงานทำทุกคน					
2.5	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนโยบายดอนพุดโมเดลมีความสุขกับบ้านพักอาศัยและการทำงานเกษตรในปัจจุบัน					
3. ความพึงพอใจของประชาชน						
3.1	เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล พอใจกับการช่วยเหลือการปลูกผัก การแปรรูปสินค้าอย่างครบวงจร					
3.2	เกษตรกรที่เข้าร่วมนโยบายดอนพุดโมเดล มีความพึงพอใจกับการสร้างร้านค้ากลางเพื่อจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง					
3.3	สินค้าทางการเกษตรของนโยบายดอนพุดโมเดล มีคุณภาพ และราคาที่เป็นธรรม					
3.4	ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการแบ่งปันรายได้ การดำเนินการ โดยการนำไปใช้ด้านสาธารณประโยชน์					
3.5	การประชาสัมพันธ์โครงการ ทำให้บุคคลอื่นรู้จักนโยบายดอนพุดโมเดลเป็นวงกว้าง					

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ สกุล	นางสาวนิภา โปธินามน
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 12 ธันวาคม 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	23/1 หมู่ที่ 3 ตำบลพระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี 18120
สถานที่ทำงาน	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด ที่ว่าการอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2550 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ.2568 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี